

aikaisemmin oli luettu tilapäisiin maan ja kenttään vuokriin. Momentin loppusumma oli 2,800,000 markkaa, mistä 1,700,000 markkaa laskettiin saatavan kauppahalleista, 550,000 markkaa torimyyntipaikoista ja loput makkarain, jäätelön y. m. myyntipaikoista. Tähän lukuun sisältyi niin ollen tuloja yhteensä 14,410,576 markkaa. Viidenteen lukuun merkittiin kansanpuistojen tulot, 860,520 markkaa, siirtolapuutarhain tulot, 73,662 markkaa, ja urheilukenttään tulot, 197,000 markkaa, joten luvun loppusumma oli 1,131,182 markkaa. Kuudennessa, Erinäiset vuokrat nimisessä luvussa tulot kadun erilleen aittaamisesta rakennustarkoituksiin arvioitiin 100,000 markaksi, lastensuojelulautakunnan alaisten tilain vuokrat 595,700 markaksi, kansakoulujen vuokrat 8,781,134 markaksi, suomenkielisen työväenopiston talon vuokra 581,247 markaksi ja lastentarhain vuokrat 74,440 markaksi. Luku päättyi 10,132,521 markkaan ja koko kymmenes osasto 44,220,641 markkaan.

Yhdenteentoista osastoon merkityt sekalaiset tulot nousivat yhteensä 8,685,874 markkaan oltuaan vuoden 1931 talousarviossa 2,840,806 markkaa. Tähän osastoon merkittiin rakennustarkastuksen toimitusmaksuja 250,000 markkaa eli 175,000 markkaa enemmän kuin kuluvaksi vuodeksi. Erinäisten luontoisetujen korvaus merkittiin 928,899 markaksi eli 171,557 markkaa pienemmäksi kuin aikaisemmin. Työnvälityksestä saatava valtionapu arvioitiin 28,125 markkaa pienemmäksi kuin vuoden 1931 talousarvion mukaan. Valtion suoritettava verotusvalmistelukunnan huoneiston vuokran korvaus merkittiin tähän 210,000 markaksi ja henkikirjoittajan huoneiston vuokran korvaus 26,400 markaksi. Lopuksi merkittiin kaupunginvaltuuston päätöksen mukaisen kaupungin viranhaltijain palkkain alennuksen johdosta 6,000,000 markan tuloerä¹⁾.

Kahdenteentoista, Verotus-nimiseen lukuun merkittiin kunnan verovelvollisilta jäseniltä verotuksella koottava määrä, joka vuoden 1931 talousarviossa oli ollut 191,060,145 markan suuruinen, 234,007,810 markaksi, joten lisäys oli 42,947,665 markkaa.

C. Muut asiat.

Kaupunginvaltuuston työjärjestys. Kaupunginhallituksen laatima Helsingin kaupunginvaltuuston työjärjestys ehdotus vahvistettiin²⁾ noudatettavaksi, sitten kun siihen oli tehty eräitä pienehköjä muutoksia.

Kaupunginvaltuuston pöytäkirjat. Kaupunginvaltuusto päätti³⁾, että valtuuston tarkistettut pöytäkirjat oli ennakolta ilmoitettuna aikana pidettävä yleisön nähtävänä kaupunginkansliassa.

Helsingin kaupungin historia. Helsingin kaupungin historiatoimikunta lähetti kaupunginvaltuuston tutkittavaksi ja vahvistettavaksi mainitun työn ohjelman sekä tämän ohjelman nojalla laaditun teoksen toimitus- ja painatuskustannusten arvion. Toimikunta suunnitteli, että varsinainen historia valmistuisi vuoteen 1940 mennessä, jolloin tuli kuluneeksi kolmesataa vuotta Helsingin siirtämisestä nykyiselle paikalleen, sekä että koko teos käsittäisi 190 painoarkkia eli 3,040 suurta sivua ja julkaistaisiin seitsemänä osana. Ensimmäinen osa ilmestyisi vuonna 1934 ja sisältäisi lyhyen katsauksen Helsingin

¹⁾ Ks. tätä kert. s. 49 ja seur. — ²⁾ Kvsto 22 p. huhtik. 9 §; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 1. — ³⁾ Kvsto 28 p. tammik. 8 §.

seudun esihistoriaan ja vanhimpaan historiaan, vanhan Helsingin perustamisen ja vaiheet sekä uuden Helsingin elämän ja vaiheet isoonvihaan asti; seuraavana vuonna ilmestyvän toisen osan sisällys olisi: Helsinki 1721—1809 sekä Viaporin rakennushistoria ja vaiheet; kolmannen, vuonna 1937 ilmestyvän osan: Helsinki 1809—75, topografia, väestö, hallinto, yhteiskunnalliset ja valtiolliset olot; neljännen, vuonna 1938 julkaistavan osan: Helsinki 1809—75, taloudellinen ja sivistyselämä, tavat y. m.; viidennen, vuonna 1939 ilmestyvän osan: Helsinki 1875—, topografia, väestö, hallinto, yhteiskunnalliset ja valtiolliset olot; kuudennen, vuonna 1940 julkaistavan osan: Helsinki 1875—, taloudellinen ja sivistyselämä, tavat j. n. e.; sekä seitsemännen vuonna 1942 ilmestyvän osan: perustavanlaatuiset asiakirjat, toimihenkilöitten y. m. luettelot, suku- ja henkilöhistoriallisia tietoja sekä koko teoksen hakemisto.

Toimikunta piti itsestään selvänä, että teos julkaistiin samanaikaisesti suomeksi ja ruotsiksi. Molemmat laitokset katsottaisiin alkuperäisiksi ja kirjoittajain tuli saada itse määrätä, millä kielellä he halusivat kirjoittaa, mutta he olivat velvolliset itse tarkastamaan käännöksen. Työ oli jaettava useiden kirjoittajain kesken ja käsikirjoitukset huolellisesti ja monipuolisesti tarkastettava, ennenkuin ne käännettiin ja painettiin, sekä sitäpaitsi kielellisesti tarkastettava, jotta teos muodoltaankin vastaisi korkeita vaatimuksia.

Työn kustannuslaskelma päättyi 2,453,440 markkaan, siitä 1,561,000 markkaa toimitus- ja 892,440 markkaa painatuskustannuksia. Teoksen myynnistä toimikunta laski voivan kertyä 2,625,000 markkaa.

Kaupunginvaltuusto päätti ¹⁾ hyväksyä toimikunnan esittämän Helsingin kaupungin historian laatimisen työohjelman, mutta palautti kustannuslaskelman kehoittaen toimikuntaa tekemään siihen supistuksia sekä antamaan ehdotuksen julkaisun kustantamistavasta.

Tämän tehtävän täyttäen toimikunta lähetti valtuustolle asiaa koskevan laajan kirjelmän ja huomautti siinä m. m., ettei julkaisemiskustannuksia voitu vähentää teoksen laajuutta supistamatta. Jos siis kustannusten alentamista pidettiin välttämättömänä, voitiin toimikunnan mielestä julkaisun painosivujen kokoa pienentää n. kuudennella osalla, jota vastoin painoarckkimäärä säilytettäisiin muuttumattomana, 190:nä. Tällä toimenpiteellä säästettäisiin 287,000 markkaa, siitä toimituskustannuksia 152,000 markkaa ja painatuskustannuksia 135,000 markkaa. Edelleen toimikunta lausui mielipiteenään, että kaupungille olisi edullisinta itse kustantaa julkaisu. Eri kustannusliikkeiltä hankituista tarjouksista ilmeni, että nämä edellyttivät kaupungin ilmaiseksi luovuttavan painovalmiin ja tarkastetun käsikirjoituksen. Kaupungin osalle tulisi siten $\frac{2}{3}$ teoksen kustannusarvion loppusummasta. Koska kaupungin tietenkin tuli lunastaa huomattava määrä teosta, koitui sille toimituskustannusten lisäksi tuntuva meno. Jos taas kaupunki itse kustansi teoksen, ei sen julkaisua myymällä tarvinnut saada edes painatuskustannuksia korvatuiksi, jotta teos tulisi taloudellisesti kannattavammaksi kuin yksityisen liikkeen kustantamana. Jos jokaisen osan kirjakauppahinnaksi määrättiin 125 markkaa nidotulta kappaleelta ja laskettiin 60 % teoksen nettohinnasta tulevan kaupungille, sai tämä jo 1,500 kappaleen myynnistä tuloa 787,000 markkaa eli 30,000 markkaa enemmän kuin 5,000 kappaleen arvioidut painatuskustannukset. Sen lisäksi jäi painoksen koko loppuerä kaupungin käytettäväksi sen omiin tarkoituksiin. Kirjelmässä esitettyihin seikkoihin viitaten

¹⁾ Kvsto 10 p. kesäk. 16 §.

toimikunta esitti, että kaupunginvaltuusto hyväksyisi sen ehdottaman Helsingin kaupungin historiateoksen kustantamistavan sekä tarkistettun toimitus- ja painatuskustannusten arvion.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi¹⁾ toimikunnan esityksen samalla kuitenkin päättäen, että kysymys, voitiinko työ panna alulle jo vuonna 1932, oli ratkaistava talousarvion käsittelyn yhteydessä.

Tontinrajain korkeusmääräykset. Maistraatille antamissaan lausunnoissa kaupunginvaltuusto ilmoitti, ettei sillä ollut mitään muistuttamista kaupungin yleisten töiden hallituksen laatimien, seuraavien tonttien rajain korkeusmääräysten muuttamista koskevien ehdotusten hyväksymistä vastaan, nim:

X kaupunginosan korttelien n:ot 288 ja 293 tonttien²⁾;

XIV kaupunginosan korttelissa n:o 463 Pohj. Hesperiankadun varrella sijaitsevien tonttien n:ot 9 ja 11³⁾;

XIII kaupunginosan korttelin n:o 418 tonttien n:ot 23 a, 23 b ja 23 c⁴⁾;

II kaupunginosan korttelin n:o 95 b tonttien n:ot 39 a ja 1 b⁵⁾.

Lupa poikkeamiseen rakennuskorkeutta koskevista rakennusjärjestyksen määräyksistä. Aktiebolaget Tres osakeyhtiö oikeutettiin⁶⁾ rakennuttamaan omistamalleen, VII kaupunginosan korttelissa n:o 136 Raatimiehenkadun varrella sijaitsevalle tontille n:o 3 b arkkitehti R. Finnilän laatimien piirustusten mukainen rakennus, jonka korkeus ylitti tontille vahvistetun rakennuskorkeuden, ehdoin, että yhtiö suoritti kaupunginkassaan 15,000 markan korvauksen jokaista rakennusoikeuden lisäyksen aiheuttamaa huonetta kohden, yhteensä 195,000 markkaa, että rakennus valmistui kahden vuoden kuluessa siitä päivästä lukien, jolloin valtuuston päätös tehtiin; sekä että kaupungin tonttikirjaan tehtiin merkintä tontin rakennuttamista koskevien määräysten muutoksista sekä siitä, mitä tontin osaa laajennettu rakennusoikeus koski, minkä lisäksi kyseinen osa oli selvin rajoin merkittävä tonttikirjan oheiseen tonttikarttaan.

Yhtiön myöhemmin tekemän anomuksen, että edellä mainittu sopimus rakennusoikeuden lisäämisestä katsottaisiin tonttikaupan veroiseksi ja että kaupunginvaltuuston päätöstä⁷⁾ alennuksen myöntämisestä määrätyin ehdoin kauppahinnasta niin ollen sovellettaisiin tähän tapaukseen, valtuusto epäsi⁸⁾.

Kiinteistöosakeyhtiö Salix anoi, että se oikeutettaisiin omistamalleen IV kaupunginosan korttelissa n:o 162 sijaitsevalle Fredrikinkadun tontille n:o 63 rakennuttamaan seitsenkerroksinen rakennus, jonka kattolistankorkeus oli + 42 m yli nollatason, mikä korkeus Fredrikinkadun puolella ja 15 m:n osalla Kampinkadun varrelle tulevaa rakennusta oli 77 sm pienempi, mutta rakennuksen muulla osalla 5 m 65 sm suurempi rakennusjärjestyksen sallimaa korkeutta. Tämän johdosta kaupunginvaltuusto päätti⁹⁾ valtioneuvostolle puoltaa yhtiön anomuksen hyväksymistä edellyttäen, että koko rakennuksen kattolistankorkeus tuli olemaan sama kuin saman korttelin tontilla n:o 59 olevan talon eli + 42 m yli nollatason; että julkisivu tehtiin tiilistä; että katto sai saman kaltevuuden kuin edellä mainitulla tontilla n:o 59 olevan rakennuksen katto; sekä että yhtiö sille myönnetyn lisätyn rakennusoikeuden korvaukseksi maksoi kaupunginkassaan 200,000 markkaa, mikä määrä vastasi 15,000 markkaa jokaiselta myönnetyn luvan nojalla rakennukseen lisäksi

¹⁾ Kvsto 7 p. lokak. 11 §; ks. myös tätä kert. s. 100. — ²⁾ Kvsto 18 p. maalisk. 13 §. — ³⁾ S:n 18 p. maalisk. 14 §. — ⁴⁾ S:n 22 p. huhtik. 15 §. — ⁵⁾ S:n 27 p. toukok. 21 §. — ⁶⁾ S:n 25 p. helmik. 22 §. — ⁷⁾ Ks. tätä kert. s. 11. — ⁸⁾ Kvsto 27 p. toukok. 23 §. — ⁹⁾ S:n 22 p. huhtik. 28 §.

tulevalta huoneelta eli 375,000 markkaa, siitä vähennettynä 175,000 markkaa sen tappion korvaukseksi, joka yhtiölle koitui siitä, ettei se rakentanut taloaan suurimpaan sallittuun korkeuteen Fredrikinkadun puolella eikä osalla Kampinkatua.

Rakennusmestarien talo osakeyhtiö anoi saada rakentaa IV kaupungin osan korttelissa n:o 69 omistamilleen Fredrikinkadun tontille n:o 1 b ja Eerikinkadun tontille n:o 8 a tulevan rakennuksen seitsenkerroksiseksi 15.4 m:n pituudelta pitkin Fredrikinkatua, ja kaupunginvaltuusto päätti ¹⁾ tästä anomuksesta antamassaan lausunnossa puoltaa sen hyväksymistä edellyttäen, että hakijayhtiö suoritti myönnetyn luvan korvaukseksi kaupunginkassaan 180,000 markkaa eli 15,000 markkaa jokaiselta rakennusoikeuden lisäämisen johdosta lisäksi tulevalta huoneelta, että kellariin järjestettiin sähkövalaistus ja että ullakkokomeroiden väliseinät tehtiin rautalankaverkosta.

Asunto-osakeyhtiö Pohj. Hesperiankatu 21 anoi saada rakentaa XIV kaupungin osan korttelissa n:o 475 omistamalleen Runeberginkadun tontille n:o 34 tulevan rakennuksen osittain kahdeksan kerroksiseksi anomukseen liitetystä piirustuksesta tarkemmin ilmenevällä tavalla, ja kaupunginvaltuusto päätti ²⁾ puoltaa anomuksen hyväksymistä ehdoin, että hakijayhtiö suoritti myönnetyn edun korvaukseksi kaupunginkassaan 322,000 markkaa, mikä vastasi 14,000 markkaa jokaista rakennusoikeuden lisäämisen johdosta lisäksi tulevaa huonetta kohden, sekä että portaat varustettiin 3" vedennousuputkilla tarpeellisine 2" haaraajohtoineen jokaisen kerroksen tasolla palopäällikön antamien tarkempien ohjeiden mukaisesti; että porraskäytävään kattoihin järjestettiin tarpeelliset savuluukut (1 m²); että ullakkokomerot tehtiin rautalankaverkosta eikä laudoista; että kellareihin ja ullakoille järjestettiin sähkövalaistus; sekä että porraskäytävät eristettiin kellarista ja ullakosta itsestään sulkeutuvilla palo-ovilla.

Lupa korkeiden rakennusten teettämiseen. Käsiteltäessä vuonna 1930 Aktiebolaget Börs yhtiön anomusta saada korottaa Pörssitalon Fabianinkadun puoleista siipirakennusta kaupunginvaltuusto lähetti ³⁾ asian rahatoimikamariin antaen tälle tehtäväksi selvittää, oliko pörssitalolle ehdotettu rakennuskorkeus, + 26.5 m yli nollatason, rakennusjärjestyksen määräysten mukainen. Tämän johdosta antamassaan lausunnossa rahatoimikamari huomautti, että kamari anossaansa oikeutta myöntyä yhtiön anomukseen, oli pitänyt rakennusjärjestyksen 50 §:n 1 kohdassa mainittua korkeutta, + 28 m yli kaupungin nollatason, mihin korkeuteen julkisivun yläreuna korttelissa n:o 33 saadaan sijoittaa», maksimikorkeutena, mutta muutakin sopivaa katto-istankorkeutta, joka oli normaalin + 17.5 m:n ja edellä mainitun maksimikorkeuden välillä, sallittuna. Tällainen kyseisen kohdan tulkinta antoi epäilemättä tilaisuuden rakennuskorkeutta koskevien määräysten joustavaan tulkintaan, mutta tuntui kuitenkin siltä kuin puheena oleva kohta voitaisiin tulkita sitenkin, että ainoastaan kaksi vaihtoehtoista maksimikorkeutta sai tulla kysymykseen, nimittäin normaalin + 17.5 m ja ehdollinen + 28.5 m yli nollatason, jolloin viimeksi mainitun vaihtoehdon soveltaminen edellytti sopimusta kaupungin kanssa. Tämä ankarampi tulkinta oli sen ajatussuunnan hengen mukainen, joka oli johtanut cityn rakennuskorkeuden järjestykseen, jolloin järjestelyn perusteluksi oli mainittu m. m. pyrkimys yhtenäisen

¹⁾ Kvsto 18 p. marrask. 24 §. — ²⁾ S:n 18 p. marrask. 25 §. — ³⁾ Ks. v:n 1930 kert. s. 152.

kattolistankorkeuden aikaansaamiseen. Tämän tulkinnan mukaisesti voitiin kuitenkin Aktiebolaget Börs yhtiön anomus hyväksyä ainoastaan erivapaus-tietä.

Asiaa uudestaan käsiteltäessä kaupunginvaltuusto päätti ¹⁾ yhtyä raha-toimikamarin ensimmäisessä lausunnossaan esittämään periaatteelliseen kantaan, että rakennusjärjestyksen 50 §:n 1 kohdan määräysten tarkoi-tuksena ei ollut rakentajan pakottaminen noudattamaan jompaakumpaa kahdesta sallitusta rakennuskorkeudesta, vaan että mainittu + 28 m yli nollatason oli katsottava maksimikorkeudeksi, jonka sai alittaa. Tämän käsityksen mukaisesti kaupunginvaltuusto valtuutti ¹⁾ kiinteistölautakunnan oikeuttamaan Aktiebolaget Börs yhtiön sen anomukseen liitettyjen, professori L. Sonckin laatimien piirustusten mukaisesti korottamaan Pörssitalon Fabia-ninkadun puoleisen kylkirakennuksen + 26.5 m:n kattolistankorkeuteen edel-lyttäen, että yhtiö tämän oikeuden korvaukseksi maksoi kaupunginkassaan 280,000 markkaa eli 20,000 markkaa jokaista korotuksen johdosta lisäksi tulevaa huonetta kohden.

Kiinteistöosakeyhtiö Union oikeutettiin ²⁾ rakentamaan II kaupungin-osan korttelissa n:o 36 sijaitsevan Aleksanterinkadun tontin n:o 10 itäosaan rakennus, jonka Aleksanterinkadun puoleinen julkisivu oli 22.79 m Fabianin-kadun kulmasta laskien ja korkeus + 28.0 m yli nollatason ehdoin, että yhtiö suoritti kaupunginkassaan 651,400 markkaa, mikä vastasi 20,000 markkaa jokaisesta Fabianinkadun ja 25,100 markkaa jokaisesta Aleksanterinkadun puoleisesta huoneesta, jonka luvan myöntämisen nojalla sai rakentaa.

Osakeyhtiö Pohjoismaiden yhdyspankki oikeutettiin ³⁾ rakentamaan omistamilleen II kaupunginosan korttelissa n:o 32 sijaitseville Unioninkadun tontille n:o 4 ja Aleksanterinkadun tonteille n:ot 8 ja 9 rakennus, jonka kor-keus oli + 26.4 m yli nollatason, ehdoin, että yhtiö suoritti kaupunginkas-saan 1,102,000 markkaa korvaukseksi niistä huoneista, jotka myönnetyn luvan myöntämisen nojalla sai rakentaa, nimittäin 20,000 markkaa huoneelta henkilökunnan ruokailu- ja voimisteluhuoneista ja 25,100 markkaa muihin tarkoituksiin käytettävistä huoneista.

Vakuutusosakeyhtiö Pohjola oikeutettiin ⁴⁾ korottamaan II kaupungin-osan korttelin n:o 34 tontilla n:o 17 sijaitseva rakennuksensa + 29.0 m:n kor-keuteen nollatasosta lukien ehdoin, että yhtiö tämän oikeuden korvaukseksi suoritti kaupunginkassaan 1,506,000 markkaa, mikä vastasi 25,100 markkaa jokaiselta rakennusoikeuden lisäämisen johdosta lisäksi tulevalta huoneelta, sekä että ryhdyttiin seuraaviin palotoimikunnan määräämiin toimenpiteihin: että ullakko palomuureilla jaettiin pienempiin osastoihin ja jos sitä aiottiin käyttää arkistotarkoituksiin, tehtiin täysin tulenkestäväksi; että suljettu hissikuilu tehtiin tulenkestävästä aineesta ja varustettiin itsestään sulkeutu-villa palo-ovilla; että rakennuksen kellarit eristettiin porraskäytävistä ja myymälöistä itsestään sulkeutuvilla palo-ovilla; että arkistohuoneet tehtiin täysin tulenkestäviksi; sekä että porraskäytävään katot varustettiin palopääl-likön hyväksymillä, suoraan ulkoilmaan johtavilla savuluukuilla.

Kauppatorin varrella olevien rakennusten korkeus. Julkisivupiirustusten tarkastustoimikunta oli puolestaan hyväksynyt rakennuskonttorin kaupun-ginasemakaavaosaston laatiman ehdotuksen, joka koski Kauppatorin var-rella sijaitsevien I kaupunginosan korttelien n:ot 30, 31, 4 ja 5 rakennuskor-

¹⁾ Kvsto 11 p. helmik. 21 §. — ²⁾ S:n 11 p. helmik. 32 §. — ³⁾ S:n 27 p. toukok. 22 §. — ⁴⁾ S:n 17 p. kesäk. 22 §.

keuksien rajoittamista, sekä anonut toimenpiteitä tämän ehdotuksen vahvistamiseksi, jotta puheena olevan keskeisen kaupunginosan sopusuhtainen ja kaunis kaupunginkuva säilyisi. Toimikunta oli yhtynyt rakennustarkastajan lausumaan käsitykseen, että ehdotus voitiin toteuttaa joko siten, että kaupunki teki yksityisten tontinomistajain kanssa sopimuksen ja suoritti heille korvauksen heidän rakennusoikeutensa supistumisesta, että valtioneuvosto vahvisti tarpeen vaatiman rakennusjärjestyksen muutoksen siitä huolimatta, saatiinko aikaan sopimus mahdollisesta korvauksesta, tai että kaupunki pakkolunastamalla hankki itselleen oikeuden rakennusoikeuden rajoittamiseen.

Myöskin Suomen arkkitehtiliiton taholta oli tehty esillä olevaa kysymystä koskeva aloite, ja sekä kaupunginvaltuustolle että valtioneuvostolle osoitetuissa kirjelmissä liitto oli lausunut, että valtion ja Helsingin kaupungin tulisi hankkia haltuunsa Kauppatorin ja Aleksanterinkadun välillä sijaitsevat yksityisten omistamat tontit, jolloin näiden korttelien rakennuskorkeuden rajoittaminen olisi paljoo helpommin toteutettavissa.

Edellä mainituin tarkoituksin kyseisten tonttien omistajain kanssa sittemmin käytyjen neuvottelujen tuloksena oli, että nämä suostuivat luopumaan oikeudesta yhteensä 113.5 huoneen rakentamiseen ehdoin, että heille siitä maksettiin korvausta yhteensä 10,610,000 markkaa, mitä vaatimusta kaupunginhallitus puolestaan piti kohtuuttomana. Hallitus antoi tämän johdosta kiinteistöjohtajalle tehtäväksi ryhtyä uusiin neuvotteluihin rakennusjärjestyksessä edellytetyn mainituilla tonteilla olevien rakennusten korottamisoikeuden lunastamisesta ja ehdotti¹⁾ samalla, että kaupunginvaltuusto anoisi valtioneuvostolta sellaista voimassa olevan rakennusjärjestyksen muutosta, joka tekisi mahdolliseksi Kauppatorin varrella olevien rakennusten korkeuden tarkoituksenmukaisen rajoittamisen. Kaupunginhallitus perusteli esitystään sillä, että vuoden 1734 lain rakennuskaaren 29 luvun 1 §:n mukaan rakennuskorkeus kaupungissa oli vahvistettava hallinnollista tietä. Tätä käsityskantaa tuki myöskin lainvalmistelukunnan laatimansa yleisen rakennussäännön ehdotuksen perusteluissa esittämä mielipide, että maistraatin tuli valvoa, ettei historiallisesti tai taiteellisesti arvokkaita rakennuksia turmeltu ja että ne rakennukset, jotka sellaisten läheisyyteen rakennettiin, sopeutuivat tai rakennustaiteelliselta vaikutukseltaan alistuivat näihin, sekä että maistraatin tuli kieltää lupa aiottuun rakennusyritykseen, ellei näistä seikoista voitu viranomaisten kanssa sopia. Jos rakennuskiellosta aiheutui asianomaiselle tontinomistajalle tuntuva taloudellinen vahinko, tuli maistraatin ennen asian ratkaisemista hankkia siitä kaupunginvaltuuston lausunto.

Polittiasäännösten luonteeseen, jollainen säännös kaupungin rakentamista koskeva määräyskin oli, kuului yleensä, että niillä voitiin rajoittaa yksityisen toimintavapautta ja myöskin yksityiselle kuuluvan omaisuuden tai muun yksityisoikeuden käyttämistä ilman että tämä perusti säännösten antajalle mitään korvasvelvollisuutta. Yleisen järjestyssäännön samoin kuin rakennusjärjestyksenkään ei voinut katsoa välittömästi perustavan oikeuksia eikä siis antavan yksityiselle oikeutta vaatia voimassa olevan rakennusjärjestyksen pysyttämistä muuttumattomana, vaan voitiin rakennusjärjestys, milloin yleisen edun katsottiin sitä vaativan, laillisessa järjestyksessä muuttaa tai kumota.

¹⁾ Kvston pain. asiakirj. n:o 9.

Hallitus katsoi kuitenkin puolestaan asianmukaiseksi, että kaupunki myönsi niille tontinomistajille, joita muutos koski, kohtuullisen korvauksen heidän tämän johdosta menettämistään taloudellisista eduista.

Edelleen hallitus oli sitä mieltä, että kaupunginvaltuuston puolesta valtionneuvostolle lähetettävän kirjelmän pohjaksi olisi pantava n:o 1,260 c merkitty julkisivukaavioehdotus, jonka mukaan rakennusoikeuden supistus koski ainoastaan 54 huonetta ilmoitettujen 113.5 huoneen sijaan. Mainitun ohjelman toteuttaminen ei muuttaisi kaupunginkuvaa eikä myöskään estäisi Nikolainkirkkoa näkymästä Helsingin satamaan saavuttaessa. Sen hyväksyminen olisi taloudelliseltakin kannalta edullista.

Kaupunginhallituksen esitystä ensimmäistä kertaa käsiteltäessä kaupunginvaltuusto päätti¹⁾ palauttaa sen hallitukseen edelleen valmisteltavaksi.

Tämän johdosta ryhdyttiin uusiin neuvotteluihin tonttien omistajain kanssa kolmen kaupungin taholta tehdyn vaihtopuolisen ehdotuksen pohjalla, joista ensimmäinen sisälsi, että kaupunki ostaisi puheena olevat kiinteistöt, toinen, että rakennuskorkeutta rajoitettaisiin yhden kerroksen verran, ja kolmas, että rajoitus käsittäisi kaksi kerrosta. Tällöin havaittiin, että korttelin n:o 5 tontin n:o 3 omistaja toistaiseksi ei tahtonut määrätä kantaansa puheena olevassa kysymyksessä, mutta lupasi helmikuun 15 p:ään 1932 säilyttää status quo:n rakennusoikeuksiinsa nähden, sekä ettei kohtuullisin ehdoin voitu saada aikaan sopimusta korttelin n:o 4 tonttien n:o 3 ja 4 omistajain kanssa, jota vastoin korttelin n:o 31 tontin n:o 9 omistaja, Kiinteistö-osakeyhtiö Stig, ilmoitti suostuvansa rajoittamaan kyseisen tontin rakennusoikeuden + 24.73 m:iin yli nollatason laaditun rakennusjärjestyksen muotosehdotuksen mukaisesti ehdoin

että Helsingin kaupunki sen vahingon korvaukseksi, joka yhtiölle koitui siitä, että se luopui käyttämästä hyväkseen vahvistettua rakennuskorkeutta, suoritti 401,600 markkaa, ellei hyvitys tullut kunnallisen eikä valtion tuloverotuksen alaiseksi, sekä muussa tapauksessa 100,000 markkaa enemmän, mihin tulisi lisäksi 23,400 markkaa korvaukseksi jo laadituista seitsenkerroksisen rakennuksen piirustuksista.

että maksu tapahtui siten, että 401,600 markkaa ja 23,400 markkaa suoritettiin heti kaupunginvaltuuston hyväksyttyä sopimuksen ja päätöksen saatua lain voiman sekä mahdollinen 100,000 markan lisämäärä vuoden kuluessa sopimuksen tekemisestä siinä tapauksessa, että korvausmäärä katsottiin verotettavaksi tuloksi; sekä

että sopimus, jonka tuli sitoa uuttakin omistajaa, merkittiin kaupungin tonttikirjaan niin pian kuin edellä mainitut 401,600 markkaa oli maksettu.

Myöhemmin yhtiö ilmoitti suostuvansa siihen, että edellä mainitut 401,600 markkaa maksettiin vasta kahden vuoden kuluttua, edellyttäen, että tälle määrälle suoritettiin 8 %:n korko sekä että jos Amerikan dollari Helsingissä noteerattiin yli 50 markan, kaupunki suoritti yhtiölle kurssin nousua vastaavan suhteellisen pääomanlisäyksen, jolloin kaupungilla kuitenkin oli oikeus milloin tahansa suorittaa laina yhtiölle.

Uudessa, lokakuun 23:ntena päivätyssä esityksessä²⁾ kaupunginhallitus teki selvää käytyjen neuvottelujen tuloksesta sekä eräiden viranomaisen asiasta antamista lausunnoista ja lausui omasta puolestaan, että korttelien n:o 4 ja 5 rakennuskorkeuden rajoittaminen sillä hetkellä ei tuntunut olevan

¹⁾ Kvsto 7 p. lokak. 6 §. — ²⁾ Kvston pain. asiakirj. n:o 11.

aikaansaataavissa vapaaehtoisella sopimuksella, mutta että hallituksen käsityksen mukaan kuitenkin oli syytä hyväksyä Kiinteistöosakeyhtiö Stigin tekemä tarjous, joka teki kaupungille mahdolliseksi korttelien n:ot 31 ja 30 rakennuskorkeuksien järjestämisen.

Viitaten aikaisemmin esitettyyn ja sittemmin täydennettyyn selontekoon puheena olevasta kysymyksestä kaupunginhallitus esitti, että kaupunginvaltuusto päättäisi

1) hyväksyä Kiinteistöosakeyhtiö Stigin tarjouksen rakennuskorkeuden rajoittamisesta korttelin n:o 31 tontilla n:o 9 + 24.73 m:iin yli nollatason, yhtiön tästä vaatiman korvauksen, 401,600 markkaa, ja yhtiön asettamat kahden vuoden maksuaikaa, 8 %:n korkoa, dollarikurssiklausulia ja mahdollisesta verotuksesta johtuvaa lisämaksua koskevat ehdot sekä maksaa yhtiölle 23,400 markkaa sille rakennuspiirustuksista aiheutuneiden kustannusten korvaukseksi;

2) anoa valtioneuvostolta sellaista muutosta voimassa olevan rakennusjärjestyksen 50 §:n 1 momentin 1 kohtaan, että tämä jaettaisiin kahteen kohtaan 1 a ja 1 b, joista 1 a sisältäisi siihenastisen 1 kohdan määräykset ja kohta 1 b seuraavan määräyksen: »Rakennusten julkisivujen yläreuna on asetettava tonteilla n:ot 4 ja 9 korttelissa n:o 31 korkeuteen + 24.73 m, tontilla n:o 30 korttelissa n:o 30 korkeuteen + 22.50 m sekä tonteilla n:ot 1, 3 ja 4 korttelissa n:o 4 ja tontilla n:o 5 korttelissa n:o 5 korkeuteen + 21.50 m kaupungin nollatasosta lukien»;

3) anoa valtioneuvostolta sellaista muutosta rakennusjärjestyksen 50 §:n 1 momentin 2 kohtaan, että siihen lisättäisiin sana »muut», jolloin kohta saisi seuraavan sanamuodon: »että Esplanaadi- ja Heikinkatujen sekä ranta-siltain ja I—VIII ja X—XII kaupunginosissa olevain avonaisten paikkain varrelle sijoitettavat muut rakennukset — — —»;

4) anoa valtioneuvostolta sellaista muutosta rakennusjärjestyksen 51 §:ään että sen 3 momentin määräykset siirrettäisiin uuteen 4 momenttiin ja uusi 3 momentti sisältäisi seuraavan määräyksen: »Edellisen kohdan määräyksiä alköön sovellettako tonteilla n:ot 4 ja 9 korttelissa n:o 31, tontilla n:o 3 korttelissa n:o 30, tonteilla n:ot 1, 3 ja 4 korttelissa n:o 4 ja tontilla n:o 5 korttelissa n:o 5 oleviin rakennuksiin, joiden kattoa alköön kohotettako julkisivun yläreunaa ylemmäksi ja joihin alköön rakennettako kattokomeroja, torneja tai päätyjä»;

5) että kaupunki tästä rakennusoikeuden rajoittamisesta suorittaisi tontinomistajille korvauksen samojen perusteiden mukaan, joita sovelletaan rakennusoikeutta lisättäessä, eli tässä tapauksessa 25,100 markkaa huoneelta, mikä korvaus suoritettaisiin heti kun rakennustyöt oli aloitettu; sekä

6) että kohdassa 1) mainitut 23,400 markkaa osoitettaisiin vuoden tilierotuksesta.

Asiaa uudestaan käsiteltäessä kaupunginvaltuusto päätti ¹⁾ evätä kaupunginhallituksen esityksen.

Sittemmin Suomen arkkitehtiiliitto oli valtioneuvostolle esittänyt, että Helsingin kaupunki ja valtio koettaisivat saada haltuunsa yksityisten omistamat Kauppatorin ja Aleksanterinkadun väliset tontit, jotta niillä olevien rakennusten rakennustaiteellista luonnetta ei voitaisi turmella, sekä että viranomaiset, kunnes tämä oli tapahtunut, toimisivat niin, ettei näiden alueiden järjestely käynyt mahdottomaksi. Esityksestä antamassaan lausunnossa

¹⁾ Kvsto 28 p. lokak. 13 §.

kaupunginvaltuusto huomautti ¹⁾, että arkkitehtiliiton kirjelmä ei antanut valtuustolle aihetta toimenpiteisiin, vaikkakin valtuusto katsoi liiton esittämien näkökohtien ansaitsevan huomiota, että valtuusto oli tehnyt parhaansa saat- taakseen asian onnelliseen ratkaisuun siinä kuitenkin onnistumatta sekä että valtiovallan suojeleminen kaupunkin pyrkimyksiin oli asian vastaiselle käsittelylle erinomaisen tärkeä.

Rakennusoikeuden lisääminen. Yhdistys Sokeain ystävät oikeutettiin ²⁾ poiketen maaliskuun 12 p:nä 1889 asuntohuvilain rakentamisesta Eläintarhaan annetuista määräyksistä rakentamaan kolmas kerros mainitun alueen vuokratontilla n:o 7 omistamaansa taloon.

Lupa tornirakennusten käyttämiseen. Kaupunginvaltuusto päätti ehdot- taa seuraavat anomukset luvan myöntämisestä tornirakennusten sisustami- seen ja käyttämiseen hyväksyttäviksi, nim.:

Aktiebolaget Boulevardsgatan 6 osakeyhtiön anomuksen saada sisustaa asuinhuoneiksi V kaupunginosan kortteliin n:o 61 Bulevardin tontille n:o 2 rakennusjärjestyksen määräysten mukaisesti teetetyn yksikerroksisen torni- rakennuksen ehdoin, että yhtiö tämän luvan korvaukseksi maksoi kaupungin- kassaan 35,000 markkaa, mikä vastasi 17,500 markkaa jokaista kyseiseen torniin sisustettavaa huonetta kohden ³⁾;

Fastighetsaktiebolaget Sparven nimisen yhtiön anomuksen saada sisus- taa asunotarkoituksiin tornin, jonka yhtiö aikoi rakennuttaa IV kaupungin- osan korttelin n:o 81 tontille n:o 30 suunnittelemaansa uudisrakennukseen ⁴⁾;

Asunto-osakeyhtiö Tehtaankatu 12:n anomuksen saada sisustaa asuin- huoneiksi VII kaupunginosan korttelissa n:o 134 Tehtaankadun tontilla n:o 12 olevan talonsa torniosan ehdoin, että tornin väliseinät tehtiin tulenkes ävästä aineesta sekä että yhtiö korvaukseksi sille myönnettystä oikeudesta maksoi kaupunginkassaan 15,000 markkaa jokaista torniin sisustettavaa huonetta kohden, kaikkiaan 60,000 markkaa, mikä määrä erääntyi suoritettavaksi heti rakennustarkastuskonttorin hyväksyttyä muutostyöt ⁵⁾; sekä

johtaja P. Väyrysen anomuksen yhden huoneen sisustamisesta VI kau- punginosan korttelissa n:o 125 Pursimiehenkadun tontilla n:o 2 olevaan torni- rakennukseen ehdoin, että herra Väyrysen suoritti myönnetyn oikeuden kor- vaukseksi kaupunginkassaan 25,000 markkaa sekä että kyseisestä huoneesta porraskäytävään johtava ovi tehtiin itsestään sulkeutuvaksi palo-oveksi ⁶⁾.

Pidennetty rakennusaika. Asunto-osakeyhtiö Castréninkatu 28:lle myön- nettiin ⁷⁾ XI kaupunginosan korttelissa n:o 326 sijaitsevan Castréninkadun ton- tin n:o 28 rakennusajan pidennystä huhtikuun 10 p:stä 1931 helmikuun 1 p:ään 1932, koska rakennustyöt yhtiön syyttä olivat viivästyneet sen johdosta, että rahatoimikamarin ent. asiamies M. Wilskman ei ollut ajoissa hankkinut yhtiön puolesta tontille lainhuudatusta.

Helsingin kaupungin liikennejärjestys. Kaupunginvaltuuston asettama liikenteenjärjestelykomitea oli aikoinaan laatinut ehdotuksen kaupungin uudeksi liikenneohjesäännöksi, ja rahatoimikamarin asettama valiokunta oli sittemmin tarkastanut tämän ehdotuksen. Myöskin kunnallinen keskustoi- misto oli sillävälän kaupunkiliiton hallituksen toimesta laatinut ehdotuksen liikennejärjestyksen malliksi, ja tämän ehdotuksen rahatoimikamari sittem-

¹⁾ Kvsto 18 p. marrask. 5 §. — ²⁾ S:n 17 p. kesäk. 19 §; ks. myös tätä kert. s. 15. — ³⁾ Kvsto 14 p. tammik. 13 §. — ⁴⁾ S:n 11 p. helmik. 22 §; ks. myös tätä kert. s. 4. — ⁵⁾ Kvsto 25 p. helmik. 21 §. — ⁶⁾ S:n 28 p. lokak. 25 §. — ⁷⁾ S:n 16 p. syysk. 14 § ja 28 p. lokak. 26 §.

min otti perustaksi ryhtyessään laatimaan ehdotustaan Helsingin kaupungin uudeksi liikennejärjestykseksi, joka erinäisten kiinteistölautakunnan ja poliisimestarin esittämien muistutusten tultua huomioon otetuiksi alistettiin kaupunginvaltuuston tutkittavaksi ja hyväksyttäväksi.

Asiaa käsiteltäessä valtuusto päätti ¹⁾ hyväksyä liikennejärjestyksen kaupunginhallituksen ehdottamassa muodossa, kuitenkin erinäisin lisäyksin ja muutoksin ²⁾.

Bensiinijakeluasemain järjestyssäännöt. Kaupunginvaltuusto päätti ³⁾ puolestaan hyväksyä palotoimikunnan laatiman ja kaupunginvaltuuston kielellisesti tarkistaman ehdotuksen Helsingin kaupungin alueella olevien bensiinijakeluasemain järjestyssäännöiksi ⁴⁾. Ehdotus alistettiin Uudenmaan läänin maaherran tarkastettavaksi ja vahvistettavaksi.

Helsingin kaupungin virkasääntö. Rahatoimikamari, joka virka-asioita käsitellessään usein oli joutunut toteamaan, että Helsingin kaupungin viranpitäjän palvelusehtosääntö monilta kohdin oli epätydyttävä, oli antanut palkkakomitealleen tehtäväksi uuden virkasäännön laatimisen. Tämän tehtävän täyttäne komitea sittemmin lähetti ehdotuksen Helsingin kaupungin virkasäännöksi oheenliittäen seikkaperäiset perustelut sekä selostuksen kaupungin eri lautakuntain, hallitusten ja viranomaisten asiasta antamista lausunnoista ⁵⁾.

Komitea oli uuden virkasäännön ehdotusta laatiessaan pitänyt lähtökohtanaan vuonna 1918 vahvistettua Helsingin kaupungin kunnallisten viranpitäjän palvelusehtosääntöä ⁶⁾, johon oli tehty lukuisia osin muodollisia, osin asiallisia muutoksia ja täydennyksiä. Näistä mainittakoon tässä tärkeimmät.

Kaupungin virassa olevien henkilöiden oikeuksia ja velvollisuuksia järjestelvän säännön nimi oli muutettu, koska joulukuun 9 p:nä 1927 kaupunkien kunnallislain muuttamisesta annetussa laissa nimenomaan säädettiin, että virkamiesten virka-asemasta samoin kuin palkkauksesta määrätään virkasäännössä, mikäli niistä ei ole säädetty mainitussa laissa tai muualla. Virkasäännön alaisiksi tulivat komitean ehdotuksen mukaan kaikki kaupungin kuukausipalkkaiset viranhaltijat siihen katsomatta, vaatikko viran hoito täyden päivittäisen työskentelyn, sekä siihen, suoritettiinko palkka palkkausohjesäännön nojalla vai erityisestä määrärahasta. Myöskin kaupunginvaltuuston hyväksymän sopimuksen mukaista palkkaa nauttivat viranhaltijat joutuivat virkasäännön alaisiksi, ellei sopimuksessa ollut toisin määrätty. Irtisanomisaajan pituuden komitea halusi tehdä riippuvaiseksi nimittävistä viranomaisesta siten, että johtavassa asemassa olevien, kaupunginvaltuuston, rahatoimikamarin tai jonkin kunnallisen lautakunnan nimittämien viranhaltijain molemminpuolinen irtisanomisaika olisi kolme kuukautta ja asianomaisen virkamiehen nimittämien sääntöpalkkaisten viranhaltijain sekä kaikkien määrärahoista palkattujen viranhaltijain yksi kuukausi. Määräys viranhaltijan velvollisuudesta määrääkään tultuaan erota virastaan oli siirretty eläkesäännöstä virkasääntöön. Uusi oli määräys, että henkilö voitiin määrätä koeajaksi hoitamaan hakemaansa virkaa. Sääntöön oli myöskin otettu määräys, että tehokkaan työajan virastoissa tuli olla vähintään 6 1/2 tuntia päivittäin paitsi lauantaisin ja pyhäin aattoina, jolloin se oli 5 tuntia. Edelleen ehdotettiin, että jos viranhaltija siirtyi korkeampaan palkkaluokkaan, jonka pohja-

¹⁾ Kvsto 2 p. jouluk. 8 §. — ²⁾ Kunnall. asetuskok. v:lta 1932 s. 1. — ³⁾ Kvsto 28 p. lokak. 9 §. — ⁴⁾ Kunnall. asetuskok. s. 11. — ⁵⁾ Kvston pain. asiakirj. n:o 23 v:lta 1929. — ⁶⁾ Ks. v:n 1918 kert. s. 59.

palkka ei ylittänyt hänen aikaisempia kokonaispalkkaetujaan määrällä, joka vastasi vähintään yhden entisen ja yhden uuden palkkaluokan mukaisen ikäkorotuksen summaa, hänen tuli saada niin monta korkeamman palkkaluokan ikäkorotusta, että hän sai edellä mainittua summaa vastaavan palkanlisäyksen, kuitenkin siten, ettei hän uudessa korkeammassa palkkaluokassa saanut useampia ikäkorotuksia kuin hänellä oli ollut entisessä palkkaluokassa. Viranhaltijalla tuli myöskin olla oikeus ikäkorotuksen saamiseksi korkeammassa palkkaluokassa lukea hyväkseen se aika, jonka hän entisessä palkkaluokassaan oli ennen siirtymistään palvellut seuraavan ikäkorotuksen saamiseksi, jos seuraavan ikäkorotuksen saaminen entisessä luokassa olisi edellisen momentin mukaan korkeammassakin palkkaluokassa tuottanut hänelle useampia ikäkorotuksia kuin hän sai. Viran siirtäminen toiseen palkkaluokkaan ei vaikuttanut viranhaltijan oikeuteen lukea virkavuosia ikäkorotusten saamiseksi. Palokunnan alipäällystön virkavuodet ikäkorotusten saamiseksi oli luettava arvoasteeseen ja palkkaluokkaan katsomatta vanhemmaksi korpraaliksi nimittämisestä lähtien. Virkalomaoikeutta koskevia määräyksiä oli täydennetty siten, että palkkasääntöisen viranhaltijan vasta oltuaan kaksi vuotta virassaan tuli saada kuukauden kesäloma, kun taas kesäloma yhden vuoden palvelusajan jälkeen oli kolme viikkoa ja puolen vuoden palvelusajan jälkeen kaksi viikkoa; määrärahasta palkattu viranhaltija taas saisi kuukauden virkaloman vasta kymmenen vuoden palvelusajan jälkeen ja ne tämän ryhmän viranhaltijat, joiden virka-aika oli lyhyempi, viikkoa lyhyemmän kesäloman kuin palkkasääntöiset viranhaltijat vastaavissa tapauksissa. Viranhaltijain oikeudesta palkan saamiseen sairauden takia myönnetyn virkavapauden ajalta sekä korvauksen saamiseen tapaturman aiheuttamasta ruumiinvammasta ehdotettiin sääntöön otettavaksi siihen asti voimassa olleita yksityiskohtaisemmat määräykset, minkä ohessa rahatoimikamarille ehdotettiin annettavaksi laajemmat valtuudet puheena olevan laatuisten kysymysten ratkaisemiseen säännössä vahvistettavien periaatteiden mukaisesti. Aivan uusi oli määräys, että myöskin kaupungin viranhaltijoilla samaten kuin sen työntekijöillä tuli olla oikeus hautausavun saamiseen.

Rahatoimikamari, joka pääkohdittain yhtyi komitean ehdotukseen, lähetti sen kaupunginvaltuustolle tehtyään siihen joitakin muutoksia ja täydennyksiä, mutta valtuusto ei ottanut asiaa käsiteltäväkseen, vaan palautti sen kaupunginhallitukseen. Kaupunginhallituskin piti ¹⁾ uutta virkasääntöä tarpeen vaatimana ja katsoi rahatoimikamarin lähettämän ehdotuksen hyvin täyttävän tämän tarpeen, kuitenkin vasta tehtyään siihen eräitä osin muodollisia, osin asiallisia muutoksia. Niinpä hallitus m. m. halusi korottaa kaupungin viranhaltijain eroamisiään 65 vuodesta 67:ään, mikä ikäraja oli vahvistettu valtion virkamiehille. Eroamisikään tullut viranhaltija voitaisiin oikeuttaa pysymään virassaan enintään kolme vuotta. Kaupunginhallituksen mielestä oli sopivinta, että se lautakunta tai johtokunta, jonka alainen viranhaltija oli, teki esityksen tämän pidennyksen myöntämisestä. Sama viranomaisen olisi myöskin valtuutettava myöntämään alaisilleen viranhaltijoille oikeuksia sivutoimien pitämiseen. Edelleen kaupunginhallitus oli katsonut tarpeelliseksi lisätä virkasääntöön määräyksen, että kurinpidollisiin toimenpiteisiin voitiin ryhtyä viranhaltijaa vastaan hänen toimintansa ja käyttäytymisensä johdosta ei ainoastaan virantoimituksessa, vaan sen ulkopuolellakin. Koska ylityön suorittaminen kaupungin virastoissa usein oli välttämätöntä, oli halli-

¹⁾ Kvston pain. asiakirj. n:o 5.

tuksen sääntöehdotukseen otettu määräys, että viranhaltija tarpeen vaatiessa oli velvollinen suorittamaan ylityötä. Rahatoimikamarin ehdottamia määräyksiä ikäkorotuksen laskemisesta niissä tapauksissa, jolloin viranhaltija siirtyi korkeammassa palkkaluokassa olevaan virkaan, hallitus piti liian monimutkaisina. Hallituksen mielestä ikäkorotusta koskevien määräysten tuli olla sekä oikeuden- ja tarkoituksenmukaiset että myöskin helposti sovellettavat ja ennen kaikkea helposti ymmärrettävät. Hallitus ehdotti sen johdosta, että kunnan viranhaltijat oikeutettaisiin ikäkorotusten saamiseksi lukemaan hyväkseen koko se aika, jona heillä oli ollut vakinainen toimi kaupungin palveluksessa. Kesäloma-oikeus oli hallituksen mielestä kohtuussyistä määrättävä samaksi määrärahapalkkaisille kuin sääntöpalkkaisille viranhaltijoille. Koska viranhaltijain keskuudessa usein oli vallinnut epätietoisuutta siitä, onko viranhaltijalla, joka eroaa kaupungin palveluksesta ennen sitä aikaa, jolloin kesälomia yleensä myönnetään, mutta jonka viimeisestä kesälomasta on kulunut enemmän kuin puoli vuotta, erotessaan oikeus saada kesäloma täysin palkkaeduin, kaupunginhallitus oli katsonut tarpeelliseksi mainita, että virkasäännön määräykset oli tulkittava siten, että viranhaltijalla edellä mainitussa tapauksessa ei ollut oikeutta kesälomaan. Voimassa olevassa palvelusehtosäännössä määrättiin, että virkavapauden myöntäminen enintään kahdeksi kuukaudeksi kaupunginvaltuuston valitsemalle ja enintään kahdeksi viikoksi muulle viranhaltijalle oli lähinnä ylemmän viranomaisen asia, mutta kaupunginhallitus oli sitä mieltä, että virkavapauden myöntämisoikeus jälkimmäisessä tapauksessa oli siirrettävä asianomaisen viraston tai laitoksen johtajalle. Uudessa virkasääntöehdotuksessa säilytettiin viranhaltijain oikeus palkan nauttimiseen sairauden takia myönnetyn enintään kahden kuukauden virkavapauden ajalta, mutta tätä koskevia määräyksiä täydennettiin lisäämällä uusi kohta, jossa heidät oikeutettiin jatkettun enintään kolmen kuukauden sairasloman ajalta saamaan ikäkorotuksensa ynnä $\frac{2}{3}$ pohjapalkastaan, kuitenkin edellyttäen, etteivät he lähinnä edellisinä kahtenatoista kuukautena olleet nauttineet tällaista etua virkasäännön sallimassa laajuudessa.

Koska virkasääntöön sisältyvät määräykset voivat olla ristiriidassa eräiden voimassa olevien johto- ja ohjesääntöjen kanssa, oli asianomaisia viranomaisia kehoitet ava virkasäännön tultua vahvistetuksi viipymättä tekemään valtuustolle ehdotukset niihin tarpeellisiksi havaituista muutoksista.

Edellä mainitun, kaupunginhallituksen uudestaan laatiman Helsingin kaupungin virkasäännön ehdotuksen kaupunginvaltuusto hyväksyi ¹⁾ eräin vähäisin muutoksin noudatettavaksi heinäkuun 1 p:stä lukien, kuitenkin siten, että kesälomaa koskevia määräyksiä ei ollut sovellettava ennenkuin vuoden 1932 kesälomia järjestettäessä. Kaupunginhallitukselle myönnettiin 250,000 markkaa käytettäväksi virkasäännön täytäntöönpanon kuluvana vuonna aiheuttamiin lisämenoihin.

Helsingin kaupungin kassa- ja tililaitoksen johtosääntö. Helsingin kaupungin kassa- ja tililaitoksen johtosäännön 1 §:n 2 kohdassa määrättiin, että rahatoimikamari oli velvollinen vuosittain ennen marraskuun 15 p:ää antamaan maistraatille täydellisen kaupungin vuosirahasääntöehdotuksen. Kokeumus oli kuitenkin osoittanut, että talousarvioehdotukseen mainitun ajankohdan jälkeen oli täytynyt lisätä huomattava määrä uusia eräiä, ennenkuin kaupunginvaltuusto otti ehdotuksen käsiteltäväkseen, minkä vuoksi kaupunginhallitus ehdotti johtosääntöä muutettavaksi siten, että talousarvioehdotuksen

¹⁾ Kvsto 27 p. toukok. 9 §; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 18.

antamisaika siirrettäisiin joulukuun 1 p:ään. Tästä olisi se etu, että ehdotus olisi täydellisempi, mikä oli erinomaisen tärkeätä, koska talousarviovaliokunta, joka siihen asti oli tehnyt esityksiä myöhemmin tarpeelliseksi havaittujen määrärahaerien lisäämisestä talousarvioon, oli lakkautettu. Edelleen hallitus esitti, että mainitun johtosäännön 15 § muutettaisiin kaupunginreviisorin tekemän ehdotuksen mukaisesti, mikä muutos aiheutui kassarekisterikoneiden ottamisesta käytäntöön rahatoimistossa. Kaupunginhallituksen ehdotukset hyväksyttiin¹⁾.

Työnvälityksen järjestäminen Vallilaan. Kaupunginvaltuusto päätti²⁾, että Vallilassa osan vuotta 1930 ylläpidetty työnvälitystoimisto³⁾ toimisi myöskin tammikuun 1 p:stä toukokuun 1 p:ään 1931. Haaraosastoa varten tarvittavat varat, yhteensä 24,500 markkaa, siitä 3,200 markkaa kuukaudelta kahden ylimääräisen, apulaisen palkkoja sekä 1,700 markkaa kuukaudelta vuokraa, lämpöä, valaistusta ja siivoamista varten, osoitettiin sekalaisten menojen pääluokkaan merkityistä kaupunginvaltuuston käyttövaroista.

Julkisivupiirustusten tarkastustoimikunta. Kaupunginvaltuusto päätti⁴⁾, että julkisivupiirustusten tarkastustoimikunnan huhtikuun 24 p:nä 1931 annetun uuden kaupunginasemakaavalain ja erinäisten muiden siihen liittyvien lakien tammikuun 1 p:nä 1932 tapahtuvan voimaantulon jälkeenkin tuli entiseen tapansa jatkaa toimintaansa, kuitenkin vapautettuna julkisivukaavioiden laatimisesta ja vahvistamisesta erälle kaupungin alueen kaduille ja aukioille, mikä tehtävä uuden asemakaavalain mukaan kuului toiselle viranomaiselle.

Kotitalouslautakunnan asettaminen. Kaupunginvaltuuston lähetettyä⁵⁾ kaupunginhallituksen käsiteltäväksi kysymyksen kotitalouslautakunnan asettamisesta Helsingin kaupunkiin hallitus oli ensi sijassa tutkinut kysymystä, voitaisiinko kotitalousneuvonta kenties kokonaan lopettaa, mutta tullut siihen tulokseen, että sitä ei ollut tehtävä, koska kyseistä toimintaa jo oli vuosikausia menestyksellisesti harjoitettu ja siihen sidottu huomattavasti varoja. Hallituksen mielestä ei myöskään ollut olemassa mitään kunnallista lautakuntaa eikä hallitusta, jolle kyseinen työ voitaisiin sopivasti uskoa. Ammattiopetuslaitosten johtokunta sekä työväenopistojen johtokunnat, joita tässä oli katsottu voivan ajatella, eivät hallituksen mielestä voineet tulla kysymykseen siitäkään syystä, että niiden alaisten laitosten toiminta perustui erityiseen lainsäädäntöön ja suurelta osalta kustannettiin valtion varoilla. Edelleen oli otettava huomioon, että ammattikoulujen tehtävänä oli nuorison valmistaminen erilaisiin ammatteihin ja työväenopistojen tarkoituksena tarjota kansalaisille ja erittäinkin työläisväestölle tilaisuus sellaisten tietojen hankkimiseen, jotka ovat kansalaiselämässä tarpeellisia ja edistävät itseopiskelua ja itsensäkehittämistä, kun taas kotitalousopetus ensi sijassa pyrki opastamaan vähävaraisia perheenemäntiä heidän kotiensa hoidossa. Toiminta suoritettiin suurelta osalta kodeissa omistamalla huomiota m.m. kotiterveydenhoidon kohottamiseen. Kaupunginhallituksen mielestä oli aiheutonta yhdistää niin erilaisia toiminnanhaaroja kuin kotitalousneuvonta ja työväenopistot tai ammattiopetus saman hallituksen tai lautakunnan alaisiksi.

Koska kaupunginvaltuustolle ei ollut ehditty tehdä esitystä niin hyvissä ajoin, että perustettava uusi kotitalouslautakunta olisi voinut aloittaa toimintansa vuoden alusta, kaupunginhallitus, joka oli pitänyt tärkeänä, ettei

¹⁾ Kvsto 11 p. helmik. 8 §; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 17. — ²⁾ Kvsto 11 p. helmik. 16 §. — ³⁾ Ks. v:n 1930 kert. s. 157. — ⁴⁾ Kvsto 16 p. jouluk. 4 §. — ⁵⁾ Ks. v:n 1930 s. 156.

kotitalousneuvontatoiminta keskeytynyt, oli pidentänyt siihenastisen kotitalousjohtokunnan toimikauden, kunnes kysymys oli lopullisesti ratkaistu.

Tutustuttuaan kaupunginhallituksen esittämiin, edellä lyhyesti mainittuihin näkökohtiin kaupunginvaltuusto päätti ¹⁾ hyväksyen hallituksen toimenpiteen asettaa Helsingin kaupungin kotitalouslautakunnan, jonka tuli aloittaa toimintansa tammikuun 1 p:nä 1932. Samalla vahvistettiin ²⁾ lautakunnan johtosääntö.

Yleisten töiden ja puhtaanapidon hallinto. Kaupunginhallitus oli kaupunginvaltuuston kehoituksesta ³⁾ ottanut uudelleen käsiteltäväkseen kiinteistöhallinnon, yleisten töiden hallinnon ja puhtaanapidon hallinnon sekä satamahallinnon uudelleenjärjestelyä koskevan komiteanmietinnön. Sen johdosta antamassaan mietinnössä ⁴⁾ hallitus sittemmin ehdotti, että puhtaanapito- ja rakennushallitus tammikuun 1 p:stä 1932 lakkautettaisiin ja puhtaanapitolaitos liitettäisiin erityisenä osastona kaupungin rakennuskonttoriin. Rakennuskonttorin katuosastolle toisaalta ja puhtaanapitolaitokselle toisaalta kuuluvat tehtävät olivat keskenään niin läheisiä ja niin toisistaan riippuvaisia, että silloisen järjestelmän vallitessa aikaansaataavissa olevaa kiinteämpi yhteistoiminta olisi erittäin suotava ja sitäpaitsi omiaan helpottamaan molempien laitosten työtä. Puhtaanapitohallitus oli vastustanut ehdotusta, osin koska puhtaanapitolaitosta oli pidettävä liiketoimintaa harjoittavana laitoksena ja siis hoidettava teknillis-taloudellisena yrityksenä, jota ei sopivasti voinut yhdistää pääasiallisesti toimeenpanevaan elimeen, osin koska sekä Suomessa että useissa ulkomaisissa kaupungeissa saavutettu kokemus oli osoittanut puhtaanapitolaitoksen mahdollisimman itsenäisen järjestysmuodon oikeaksi.

Asiaa esiteltäessä kaupunginvaltuusto päätti ⁵⁾ hylätä kaupunginhallituksen ehdotuksen puhtaanapitolaitoksen yhdistämisestä rakennuskonttoriin, ja tämän johdosta raukesivat hallituksen laatimat ehdotukset Helsingin kaupungin yleisten töiden lautakunnan, Helsingin kaupungin rakennustoimiston ja Helsingin kaupungin rakennustoimiston tiliviraston johtosäännöiksi.

Satamahallinnon johtosäännöt. Kaupunginvaltuusto vahvisti ⁶⁾ Helsingin kaupungin satamalautakunnan johtosäännön ⁶⁾ ja Helsingin kaupungin satamahallintotoimiston johtosäännön ⁷⁾ samalla määräten ne tuleviksi voimaan tammikuun 1 p:nä 1932.

Laiturihuolto. Kaupunginvaltuuston päätettyä ⁸⁾ luovuttaa n. s. laiturihuollon Helsingin makasiiniosakeyhtiölle ja annettua satamahallitukselle tehtäväksi laatia ehdotuksen tätä huoltoa koskeviksi yleisiksi määräyksiksi sekä laiturihuoltotariffiksi hallitus oli tämän tehtävänsä täyttäen lähettänyt pyydetty ehdotukset, jotka hyväksyttiin ⁹⁾ sen jälkeen kun niihin oli tehty eräitä vähäisiä muutoksia. Kaupunginhallitus valtuutettiin ⁹⁾ vastedes vahvistamaan tarpeellisiksi havaitut muutokset sekä laiturihuoltoa koskeviin yleisiin määräyksiin että laiturihuoltotariffiin.

Uuden terveydenhoitojärjestyksen määräysten aiheuttama valitus. Kaupunginvaltuuston marraskuun 26 p:nä 1930 hyväksymä ¹⁰⁾ uusi terveydenhoitojärjestys kielsi tuomasta kaupunkiin, siellä kauppaamasta ja myyntiä varten säilyttämästä maitoa, ellei myyjä kahdesti vuodessa, ennen heinäkuun 15 p:ää ja joulukuun 15 p:ää, antanut tarkastusviranomaisille tietoa tuottajiensa eläinten

¹⁾ Kvsto 2 p. jouluk. 10 §. — ²⁾ Ks. Kunnall. asetuskok. s. 96. — ³⁾ Ks. v:n 1930 kert. s. 145. — ⁴⁾ Kvston pain. asiakirj. n:o 10. — ⁵⁾ Kvsto 2 p. jouluk. 9 §. — ⁶⁾ Ks. Kunnall. asetuskok. s. 89. — ⁷⁾ S:n s. 91. — ⁸⁾ Ks. v:n 1930 kert. s. 158. — ⁹⁾ Kvsto 28 p. tammik. 9 §; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 6 ja 8. — ¹⁰⁾ Ks. v:n 1930 kert. s. 158.

terveydentilasta, navettaoloista ja maidon käsittelystä terveydenhoitolautakunnan hyväksymällä, eläinlääkärin täyttämällä lomakkeella. Edelleen terveydenhoitolautakunta oikeutettiin, milloin se harkitsi sen tarpeelliseksi, velvoittamaan maidon tuottaja määrääjän kuluessa näyttämään eläinlääkärin antama, lautakunnan vahvistaman kaavakkeen mukainen todistus eläinten terveydentilasta, hoidosta ja ruokinnasta sekä muista navettaa ja maidon käsittelyä koskevista seikoista ja ellei tätä määrystä noudatettu, toistaiseksi kieltämään kaupungissa myymästä asianomaisesta navetasta tuotua maitoa. Samaten lautakunta voi velvoittaa maidontuottajan esittämään todistuksen meijerissä tai navetassa työskentelevän henkilökunnan terveydentilasta ja ellei tätä määrystä noudatettu, kieltää tuomasta kaupunkiin maitoa kyseisestä meijeristä tai navetasta.

Näistä määräyksistä Voinvientiosuusliike Valio y. m. valittivat Uudenmaan läänin maaherralle huomauttaen, että niiden soveltaminen aiheuttaisi liian suuria kustannuksia karjanomistajille ja sulkisi pienviljelijät kokonaan pois maitomarkkinoilta. Sitäpaitsi valittajat pitivät näitä määräyksiä voimassa olevaa elinkeinolakia vastaan sotivina ja epätarkoituksenmukaisina.

Kaupunginvaltuusto, jolta oli pyydetty lausuntoa valituksesta, päätti antamassaan vastauksessa huomauttaa, että terveydenhoitojärjestyksessä säädetyn tarkastuksen maidontuottajille aiheuttama lisäkustannus supistui 40 markkaan vuodessa, mistä Helsingin maidontarkastusyhdistys suorittaisi puolet. Käsitys, että kyseiset määräykset sotivat elinkeinolakia vastaan, oli täysin perusteeton. Periaatteellisesti nämä määräykset perustuivat joulukuun 2 p:nä 1927 vahvistetun terveydenhoitosäännön 25 §:n 3 kohtaan, jonka sanamuoto oli seuraava: »Kun toiselta paikkakunnalta tuodun tavarahan laatu sen aiheuttaa, voi terveydenhoitolautakunta, ellei yleisessä asetuksessa toisin säädetä, toiminta-alueensa ulkopuolella toimituttua sellaisen tutkimuksen ja näytteiden ottamisen, josta edellä on mainittu, sekä kieltää tavarahan tuonnin siltä paikkakunnalta.» Edelleen kaupunginvaltuusto tahtoi huomauttaa, että asutuskeskuksilla tuli olla käytettävissään keinoja vastustaakseen kulkutau-teja, joiden levittäjistä epähygieninen maito oli tavallisimpia. Myyntipaikalla toimitettu maidon laadun tutkimus, jonka päätarkoituksena oli maidon ravintoarvon toteaminen ja lisääminen, ei yksin riittänyt, vaan itse tuotantopaikalla vallitsevien olojen tarkastus oli välttämätön. Siitä oli sitäpaitsi ilmeistä hyötyä kaikille asianosaisille, koska maidon hygienisen laadun par-neminen oli omiaan lisäämään kuluttajain usein pahoin horjunutta luotta-musta maitoon. Voi tietenkin sattua, että hyvin järjestetystä n. s. navetta-tarkastuksesta huolimatta maito voi levittää tartuntaa, kuten m. m. viimeksi kaupungissa sattunut tulirokkoepidemia oli osoittanut, mutta mitä tehok-kaampi tuotantopaikalla toimitettu tarkastus oli, sitä vähemmän oli pelkoa maidon aiheuttamasta tartunnan levenemisestä.

Edellä esitettyyn viitaten kaupunginvaltuusto ehdotti ¹⁾, että Voinvienti-osuusliike Valion y. m. valitus hylättäisiin.

Lihan jälkitarkastus. Maatalousministeriöltä saapui ilmoitus ²⁾, että minis-teriö oli jättänyt huomioon ottamatta kaupunginvaltuuston vuonna 1929 tekemän esityksen kaupungin ulkopuolella olevassa lihan tarkastamossa tar-kastetun lihan jälkitarkastuksen järjestämisestä Helsinkiin ³⁾.

¹⁾ Kvsto 1 p. huhtik. 3 §. — ²⁾ S:n 13 p. toukok. 3 §. — ³⁾ Ks. v:n 1929 kert. s. 128.

Jäätelön myynti. Eräät jäätelökauppiaat anoivat, että he itse saisivat määrätä ajan, jonka kuluessa he saivat harjoittaa kauppaansa, tai, ellei tähän voitu suostua, että jäätelön myynti saisi alkaa jo huhtikuun 1 p:nä ja päivittäin jatkua klo 23:een asti, mutta kaupunginvaltuusto ei katsonut ¹⁾ olevan syytä myöntyä tähän anomukseen.

Toipumakodin ylläpitäminen. Toipumakoti-Konvalescentthem niminen yhdistys ilmoitti taloudellisten vaikeuksien tähden katsoneensa välttämättömäksi vuoden 1931 alusta lopettaa jo lähes 23 vuotta ylläpitämänsä toipumakodin toiminnan. Koti oli viimeksi ollut sijoitettuna kaupungin omistamaan Pukinmäessä olevaan huvilaan, joka vuokratta oli luovutettu yhdistyksen käytettäväksi, mutta joka vaati perinpohjaisia korjauksia, jotta sitä voisi edelleen käyttää tähän tarkoitukseen. Koska yhdistyksen toiminnan lopettaminen aiheuttaisi vaikeuksia kaupungin sairaaloille, ne kun olivat voineet sijoittaa kotiin potilaita, jotka eivät enää kaivanneet sairaalahoittoa, mutta eivät myöskään olleet kyllin terveitä voidakseen siirtyä koteihinsa, kaupunginvaltuusto päätti ²⁾ palauttaa asian kaupunginhallitukseen, jonka tuli antaa kaupungin sairaalain hallitukselle tehtäväksi edelleen valmistella kysymystä toipumakodin ylläpitämisestä joko kunnallisena tai yksityisenä, kunnan avustamana laitoksena.

Sittenkin antamassaan lausunnossa kaupungin sairaalain hallitus lausui mielipiteenään, ettei kaupungin itsensä tulisi ylläpitää toipumakotia, vaan avustaa jotakin yksityistä yritystä, esimerkiksi edellä mainittua yhdistystä, jonka tehtävänä oli huolehtia kaupungin sairaaloista päässeistä, edelleen työkyvyttömistä varattomista potilaista. Tämä avustus sopi hallituksen mielestä annettavaksi siten, että kyseinen Pukinmäen huvila korjattiin tarkoitustaan vastaavaan kuntoon. Sitten kun rakennuskonttori kaupunginhallituksen kehoituksesta oli arvioinut tarpeellisten korjaustöiden aiheuttamat kustannukset, joiden tällöin oli todettu nousevan kohtuuttoman suuriksi, kaupunginvaltuusto päätti ³⁾ antaa kysymyksen Pukinmäen toipumakodin toiminnan jatkamisesta raueta.

Hammaspoliklinikan perustaminen Töölöön. Terveystieteiden lautakunnan anomuksen kansakoululasten hammaspoliklinikan perustamisesta Töölöön kaupunginvaltuusto epäsi ⁴⁾, koska sen mielestä hammasklinikka ei ollut niin ehdottoman tarpeen vaatima, että se oli perustettava jo vallitsevan pulan ajan kestäessä.

Mjölbollstadin parantola. Kaupunginvaltuusto päätti ⁵⁾, että kaupungin käytettävänä Mjölbollstadin parantolassa ennestään olevien 30 ⁶⁾ paikan lisäksi varattaisiin vielä neljä paikkaa.

Keskuskodin perustaminen mielisairaille miehille. Pääluokassa Terveystieteiden lautakunnan käyttövaroistaan kaupunginvaltuusto myönsi ⁷⁾ 100,000 markkaa henkisesti sairaiden huoltotoimiston käytettäväksi keskuskodin perustamiseen miespuolisia mielisairaita varten Kilon aseman luota vuokrattavaan huvilaan.

Sairassijain varaaminen diakonissalaitoksen sairaalasta kaupungin käytettäväksi. Diakonissalaitos oli kaupungin sairaalain hallituksen tiedustelun johdosta ilmoittanut olevansa valmis laajentamaan sairaalaansa 130 sairaassijalla ja luovuttamaan näistä 100 sijaa kaupungille ehdoin, että kaupunki

¹⁾ Kvsto 22 p. huhtik. 24 §. — ²⁾ S:n 11 p. helmik. 29 §. — ³⁾ S:n 17 p. kesäk. 17 §: ks. myös tätä kert. s. 76. — ⁴⁾ Kvsto 18 p. marrask. 18 §. — ⁵⁾ S:n 18 p. maalisk. 11 §. — ⁶⁾ Ks. v:n 1930 kert. s. 87. — ⁷⁾ Kvsto 22 p. huhtik. 23 §.

vuosittain suoritti 8 %:n koron laajennukseen tarvittavalle pääomalle, 10,000,000 markalle, kuitenkin siten, että korkohyvitys vuonna 1931 olisi ainoastaan 400,000 markkaa ja vuonna 1932 600,000 markkaa, mutta sen jälkeen sopimusajan loppuun, vuoteen 1940 asti, 800,000 markkaa, sekä että kaupunki sitäpaitsi jokaisesta sen käytettäväksi luovutetulla sijalla hoidetusta, Helsingissä kotipaikkaoikeutta nauttivasta henkilöstä suoritti päivämaksun, joka vastasi Marian sairaalan tai siihen verrattavan kaupungin sairaalan päivämaksun ja keskimääräisen hoitopäiväkustannuksen välistä erotusta lisättynä 12 markalla.

Rahatoimikamari oli tarjouksesta antamassaan lausunnossa ollut sitä mieltä, ettei kaupungin ilman pakottavaa syytä tullut sitoa pääomia yksityisiin sairaalarakennuksiin, ja myöskin kaupunginhallitus asettui epäväälle kannalle. Hallitus piti tarjousta taloudellisesti epäedullisena, minkä lisäksi sen mielestä oli periaatteellisesti väärin, ettei kaupunki saisi mitään määräysvaltaa sairaalan hallinnossa, vaikka se suorittaisi sen kustannuksista yli 1,000,000 markan vuodessa. Tutustuttuaan diakonissalaitoksen tarjoukseen ja siitä hankittuihin lausuntoihin kaupunginvaltuusto päätti ¹⁾ evätä tarjouksen.

Väliaikaisen avustuskanslian perustaminen. Pitkällisen työttömyyden ja yleisen taloudellisen lamakauden takia oli Hämeentien varrella olevan köyhäinhoidon avustuskanslian avunanojain lukumäärä lisääntynyt niin tuntuvasti, että sekä huoneistossa käytettävissä oleva tila että kanslian työvoimat olivat käyneet riittämättömiksi. Kaupunginvaltuusto päätti ²⁾ senvuoksi perustaa Franzéninkadun taloon n:o 13 väliaikaisen avustuskanslian ja myönsi sen perustamiseen ja ylläpitämiseen kuluvaksi vuodeksi 60,250 markan määrärahan pääluokkaan Köyhäinhoito sisältyvistä käyttövaroistaan.

Työtupien perustaminen. Köyhäinhoitolautakunnan esityksestä rahatoimikamari oli oikeuttanut lautakunnan joulukuussa 1930 avaamaan Pengerkadun talossa n:o 11 uuden miesten työtuvan, jossa annettaisiin työtä 175 henkilölle. Näistä tuli 75:n olla keuhkotautia potevia ja muodostaa erityinen ryhmänsä. Työtuvan perustamiskustannukset arvioitiin 45,000 markaksi ja sen ylläpitokustannukset 134,420 markaksi kuukaudessa. Kaupunginvaltuusto hyväksyi ³⁾ kamarin toimenpiteen samalla päättäen, että edellä mainitut kustannukset oli suoritettava vuoden 1930 tilierotuksesta myönnettävällä määrärahalla. Edelleen valtuusto päätti ³⁾, että mainittua työtupaa samoin kuin Helsinginkadun taloon n:o 1 perustettavaa uutta miesten työtupaa ylläpidettäisiin tammikuun 1 p:stä toukokuun 31 p:ään 1931 ja tästä aiheutuvat kustannukset, yhteensä 865,600 markkaa, suoritettaisiin Köyhäinhoito-nimiseen pääluokkaan merkityistä valtuuston käyttövaroista. Kun oli ilmennyt, että naisten työtupain johtokunnan järjestämien ammattikurssien osanottajista suuren osan oikeastaan olisi pitänyt saada avustusta köyhäinhoidolta, köyhäinhoitolautakunta oli kaupunginhallituksen kehoituksesta perustanut Suvilahden kasarmiin uuden työtuvan 220 naiselle. Tähän työtupaan oli sittemmin siirretty sellaiset työntekijättäret, joiden avustaminen oli köyhäinhoitolautakunnan asia. Ammattikursseja oli sen jälkeen voitu supistaa ja Sturenkadun varrella olevassa työväenyhdistyksen talossa toimineet kurssit kokonaan lopettaa. Sitäpaitsi hallitus oli pitänyt välttämättömänä perustaa Suvilahden kasarmiin työtuvan 30 miehelle. Vasta perustetut työtuvat olivat

¹⁾ Kvsto 25 p. helmik. 13 §. — ²⁾ S:n 25 p. helmik. 18 §. — ³⁾ S:n 28 p. tam. mik. 12 §.

järjestetyt pääasiallisesti samalla tavalla kuin ennestään olemassa olevat vastaavat laitokset. Niissä maksettu päiväpalkka oli riippuvainen työnsuorituksesta ja oli ollut keskimäärin 15 markkaa. Kaupunginvaltuusto hyväksyi ¹⁾ kaupunginhallituksen edellä mainitut toimenpiteet samalla myöntäen käyttövaroistaan pääluokasta Köyhäinhoito 418,000 markkaa edellä mainittujen työtupain perustamiseksi Suvilahden kasarmiin ja niiden ylläpitämiseksi maaliskuun 1 p:stä kesäkuun 24 p:ään.

Uuden osaston järjestäminen kunnalliskotiin. Koska kunnalliskodissa valitsi suuri tilanahtaus, kaupunginvaltuusto päätti ²⁾, että yöhoitajattarien hallussa olevat C-paviljongin ullakkokerroksen huoneistot oli sisustettava 26 mieshoidokin asunnoksi, kun taas äsken mainituille hoitajattarille vuokrattaisiin asunnot Käpylästä. Tästä päätöksestä aiheutuvat menot suoritettaisiin siten, että hoitajattarien huoneiston joulukuun vuokra, 750 markkaa, otettaisiin valtuuston käyttövaroista sekalaisten menojen pääluokan kohdalta ja vuoden 1932 menosääntöön merkittäisiin 45,000 markkaa kunnalliskodin edellä mainitun ullakkohuoneiston sisustamista ja 9,000 markkaa hoitajattarien saman vuoden asunnonvuokraa varten.

Lastenhoidon neuvonta. Lastensuojelulautakunta huomautti, että sen mielestä 7 vuotta nuorempien lasten terveydenhuoltotyö Helsingissä oli puutteellisesti järjestetty ja että lautakunta sen vuoksi oli laatinut tämän toiminnan järjestelysuunnitelman, jonka se ajatteli vähitellen toteutettavaksi seuraavalla tavalla:

1) Ottaen huomioon jo olevat neuvonta-asemat kaupunki jaetaan tarpeeksi moneen neuvontapiiriin, ja jokaiseen piiriin, jossa ei vielä neuvontasemaa ole, perustetaan sellainen.

2) Neuvonta-asemille laaditaan yhdenmukainen työohjelma, johon kuuluu:

a) lääkärin vastaanottoa ja neuvontaa raskaille naisille määrättyillä asemilla;

b) lääkärin vastaanottoa ja neuvontaa 0—3 vuotisille lapsille;

c) lääkärin vastaanottoa ja neuvontaa 3—7 vuotisille lapsille;

d) sijaiskodeissa olevien lasten tarkastus ja aviottomain lasten valvonta niistä lastensuojelulautakunnalle annettavine selostuksineen;

e) valistustyötä, esim. äitikursseja, vanhempain kokouksia, esitelmiä y.m.

3) Yksityisille yhdistyksille määrätään tämän ohjelman toteuttaminen kunnan avustuksen saamisen ehdoksi.

4) Lääkärin vastaanottoa neuvonta-asemalla hoitavat erikoislääkärit. Neuvonta-aseman johtajattaren tulee olla terveyssisar.

5) Neuvonta-asemien työn järjestää ja sitä valvoo kaupungin lastensuojelulautakunta.

Lautakunta ehdotti, että kaupunki aluksi perustaisi kolme neuvonta-asemaa, nimittäin Tehtaankadun lastensairaalaan, Kallioon ja Toukolaan. Jokaisen aseman hoitajana toimisi terveyssisar, joka samalla suorittaisi lautakunnan kodissakävijän tehtävät asemansa neuvonta-alueella. Hoitajattaren toimi olisi luettava 7 palkkaluokkaan ja haltijalta vaadittavan kielitaidon suhteen V luokkaan. Sitäpaitsi olisi joka asemalle otettava lastenlääkäri 1,000 markan kuukausipalkoin ja naistautien lääkäri 500 markan kuukausipalkoin.

Esityksestä antamassaan lausunnossa kaupunginhallitus piti lautakunnan ehdotusta huomiota ansaitsevana, mutta katsoi kaupungin rahallisen aseman

¹⁾ Kvsto 18 p. maalisk. 9§, ks. myös tätä kert. s. 251. — ²⁾ Kvsto 18 p. marrask. 17 §.

vaativan, ettei koko suunnitelmaa vielä toteutettu, vaan että määräraha myönnettiin ainoastaan Tehtaankadun asemaa varten, jota hallituksen osoittamin varoin oli ylläpidetty syyskuun 1 p:stä lähtien ja jonka toiminnasta oli saatu hyvä kokemus.

Käsiteltäessä asiaa kaupunginvaltuusto pääkohdittain hyväksyen lastensuojelulautakunnan esittämän lastenhoidon neuvontatyön järjestelyä koskevan ehdotuksen päätti ¹⁾, että Tehtaankadun varrella olevaan lastensairaalaan perustetun neuvonta-aseman toimintaa oli jatkettava ja 45,000 markan suuruinen määräraha merkittävä sitä varten vuoden 1932 menosääntöön.

Heikkojen kansakoululasten virkistyskodin perustaminen maaseudulle. Suomenkielisten kansakoulujen johtokunta ilmoitti, että Helsingin opettajayhdistys aikoi ostaa Hirvihaaran tilan Mäntsälän pitäjältä ylläpitääkseen siellä terveydeltään heikkojen kansakoululasten virkistyskotia sekä että yhdistyksellä oli kauppasumman suorittamiseen tarvittavat varat, 500,000 markkaa, mutta että se tarvitsi kaupungin varoista avustusta virkistyskodin perustamista ja ylläpitämistä varten. Johtokunta anoi senvuoksi, että kaupunginvaltuusto osoittaisi ensiksi mainittuun tarkoitukseen 125,000 markkaa sekä merkitsisi vuoden 1932 talousarvioon tarpeellisen määrärahan kodin toimintakustannuksia varten. Koska ajankohta kuitenkin oli taloudellisesti sopimaton uuden koulumuodon alkuunpanemiseen, kaupunginvaltuusto päätti ²⁾, että esitys ei antaisi aihetta toimenpiteisiin.

Valmistava tyttöjen ammattikoulu. Ammattiopetuslaitosten johtokunta ehdotti, että valmistavan tyttöjen ammattikoulun yhteyteen perustettaisiin ruokala, joka antaisi koulun oppilaille tilaisuuden monipuolisempaan harjaantumiseen. Tätä tarkoitusta varten oli uuteen ammattikoulutaloon sisustettu huoneisto, ja myöskin tarvittavat jäähdytyshuoneet, jäähdytyskaapit y. m. olivat olemassa, jota vastoin kalustoa oli hankittava. Kaupunginvaltuusto myöntyi ³⁾ johtokunnan esitykseen ja myönsi tarpeellisen kaluston ostoon 30,000 markan määrärahan pääluokkaan Opetus- ja sivistyslaitokset merkityistä käyttövaroistaan.

Samalla valtuusto hyväksyi ³⁾ johtokunnan ehdotuksen, että kouluun syyslukukauden alusta otettaisiin ylimääräinen pesun ja silityksen opettajatar ja tätä toiminnanhaaraa laajennettaisiin niin, että se käsittäisi m. m. yksinkertaisen kemiallisen pesun ja värjäyksen sekä linavaatteiden paikkaamisen. Tästä päätöksestä ei kuluva vuonna aiheutuisi muita lisäkustannuksia kuin opettajattaren palkkio, 3,600 markkaa, minkä määrän valtuusto myönsi edellä mainituista käyttövaroistaan.

Touhulan lastentarhan laajentaminen. Lastentarhain johtokunta anoi viitaten siihen, että suurelta joukolta Touhulan lastentarhaan pyrkineitä lapsia oli täytynyt kieltää pääsy sinne, että mainittuun lastentarhaan vuoden 1932 alusta perustettaisiin uusi osasto. Esitys pantiin ⁴⁾ pöydälle talousarvion järjestelyyn asti.

Lastentarhaosastojen vakinaistaminen. Lastentarhain johtokunnan anomus, että Vallilan lastentarhaan sekä Barnabon ja Majgårdin lastentarhoihin vuonna 1930 perustetut ⁵⁾ ylimääräiset osastot otettaisiin vakinaiseen menosääntöön, ei antanut ⁶⁾ kaupunginvaltuustolle toimenpiteen aihetta.

Kunnan viranhallijain oikeus hoitaa luottamustehtäviä muissa kunnissa.

¹⁾ Kvsto 18 p. marrask. 19 §. — ²⁾ S:n 1 p. huhtik. 9 §. — ³⁾ S:n 13 p. toukok. 13 §. — ⁴⁾ S:n 17 p. kesäk. 14 §. — ⁵⁾ Ks. v:n 1930 kert. s. 166. — ⁶⁾ Kvsto 17 p. kesäk. 15 §.

Kaupunginagronoomi A. J. Tamminen, joka oli valittu Helsingin maalaiskunnan kunnanvaltuutetuksi, oikeutettiin ¹⁾ ottamaan tämä tehtävä vastaan.

Maistraatin arkisto. Maistraatti esitti, että maistraatin arkistoon perustettaisiin 10 palkkaluokkaan kuuluva aktuaarinvirka lukien syyskuun 1 p:stä 1932, jolloin mainittu arkisto kokonaan siirrettäisiin uuteen raatihuoneeseen, Aleksanterinkadun taloon n:o 26, siitä huoneistosta, jossa sitä siihen asti oli säilytetty raatihuoneen arkiston yhteydessä, mutta kaupunginvaltuusto epäsi ²⁾ tämän anomuksen katsoen kyseisen arkiston hoidon hyvin olevan järjestettävissä siten, että raastuvan arkiston henkilökunnasta aktuaarille ja toiselle aktuaarinapulaiselle uskottiin vanhaan raatihuoneeseen jäävän raastuvan arkiston hoito ja heidät oikeutettiin tarpeen vaatiessa käyttämään tilapäistä työvoimaa, jota vastoin toinen aktuaarinapulainen siirrettiin uuteen raatihuoneeseen ja sai tehtäväkseen maistraatin arkiston hoidon.

Oikeusavustajan apulaisenviran uudelleenjärjestäminen. Koska oikeusaputoimiston työ oli huomattavasti lisääntynyt, pidettiin välttämättömänä, että oikeusavustajan apulainen entistä enemmän voi omistautua konttorin työlle. Kaupunginvaltuusto päätti ³⁾ senvuoksi vuoden 1932 alusta lukien muuttaa hänen virkansa pääviraksi ja siirtää sen 6:nnestä 10 palkkaluokkaan.

Suojelupoliisin sairastosasto. Kaupunginvaltuusto päätti ⁴⁾, että suojelupoliisin sairastosastolle huhtikuun 1 p:stä lukien perustettaisiin kolme 5 palkkaluokkaan kuuluvaa sairaanhoitajattarentointa sekä siivoojattaren toimi, jonka kuukausipalkka olisi 1,000 markkaa, ja osoitti mainittujen viranpitäjain palkkaamiseen tarvittavan rahamäärän talousarvion määrärahasta Uusien virkain palkat ja palkankorotukset.

Reijolan lastenkoti. Lastensuojelulautakunnan anottua, että tilapäisten apulaisten määrärahasta palkatut Reijolan lastenkodin lastenhoitajattaren ja keittiöapulaisentoimet merkittäisiin vakinaiseen palkkasääntöön, ja kaupunginhallituksen anomuksesta antamassaan lausunnossa pidettyä ajankohdtaa huonosti sopivana uusien vakinaisten virkain perustamiseen kaupunginvaltuusto päätti ⁵⁾ evätä lautakunnan anomuksen.

Vesijohtolaitoksen työpaja. Kaupunginvaltuusto epäsi ⁶⁾ kaupungin teknillisten laitosten hallituksen esityksen uuden työnjohtajanviran perustamisesta vesijohtolaitoksen työpajaan.

Lakkautettuja toimia. Kaupungin sairaalain hallituksen esityksestä kaupunginvaltuusto päätti ⁷⁾ kesäkuun 1 p:stä lukien lakkauttaa kulkutautisairaalan toisen koneenkäyttäjän toimen ja samasta päivästä lukien perustaa sairaalaan 4 palkkaluokkaan kuuluvan lämmittäjä-mekanikontoimen, jonka palkka suoritettaisiin lakkautetun toimen palkkamäärärahasta.

Sen johdosta että Sörnäisten rantatien ja Siltavuorenrannan virus-huoneet oli päätetty ⁸⁾ sulkea syyskuun 1 p:stä, kaupunginvaltuusto päätti ⁹⁾ mainitusta ajankohdasta lukien lakkauttaa mainittujen virus-huoneitten kaitsijantoimet.

Samaten päätettiin ¹⁰⁾ tammikuun 1 p:stä 1932 lakkauttaa Vallilan kaup-pahallin vahtimestarin-, yövartijan- ja siivoojattarentoimet.

Apulaiskaupunginjohtaja R. Itkosen virkaero. Sosiali- ja opetusasiain apulaiskaupunginjohtajalle R. Itkoselle myönnettiin ¹¹⁾ anomuksesta ero virastaan huhtikuun 22 p:stä lukien.

¹⁾ Kvsto 11 p. helmik. 27 §. — ²⁾ S:n 7 p. lokak. 4 §. — ³⁾ S:n 28 p. lokak. 17 §.
— ⁴⁾ S:n 1 p. huhtik. 15 §. — ⁵⁾ S:n 17 p. kesäk. 12 §. — ⁶⁾ S:n 26 p. elok. 21 §.
— ⁷⁾ S:n 27 p. toukok. 17 §. — ⁸⁾ Ks. tätä kert. s. 25. — ⁹⁾ S:n 10 p. kesäk. 9 §.
— ¹⁰⁾ S:n 10 p. kesäk. 10 §. — ¹¹⁾ S:n 22 p. huhtik. 8 §.

Kunnallisen ammattientarkastajan virkaero. Kunnalliselle ammattientarkastajalle E. Laurénille myönnettiin ¹⁾ anomuksestaan ero virastaan lukien lokakuun 31 p:stä 1931. Terveystoimilautakunta sai tehtäväkseen ryhtyä toimenpiteisiin viran täyttämiseksi.

Eroamisvelvollisen viranhaltijan oikeus pysyä virassaan. Lastensuojelulautakunnan lääkäri E. O. Lindén oikeutettiin ²⁾ pysymään virassaan yksi vuosi täytettyään 65 vuotta.

Palopäällikkö G. Waseniukselle myönnetty ³⁾ lupa pysyä virassaan huhtikuun 1 p:ään 1931 pidennettiin ⁴⁾ olemaan voimassa s. v. elokuun 1 p:ään.

Kaupunginhallitus oli oikeuttanut satamakapteeni A. Lindforsin, jolle oli myönnetty ⁵⁾ oikeus pysyä virassaan eroamisien saavuttamisen jälkeen, jäämään virkaansa marraskuun 7 p:ään 1932, jolloin hän täytti 70 vuotta. Kaupunginvaltuusto hyväksyi ⁶⁾ hallituksen toimenpiteen.

Sitävastoin kaupunginvaltuusto epäsi ⁷⁾ satamaliikennekonttorin ilmoitusosaston johtajan V. Grandellin anomuksen, että hänet oikeutettaisiin jäämään virkaansa täytettyään 71 vuotta.

Kunnallispuormestarinviran täyttäminen. Laillisessa järjestyksessä toimitetun vaalin jälkeen kaupunginvaltuusto lähetti ⁸⁾ maistraatille korkeimpaan oikeuteen edelleen toimitettavaksi Helsingin avoinna olevan kunnallispuormestarinviran täyttämistä koskevan ehdotuksensa, jossa ensi sijalle oli merkitty ent. senaattori A. Castrén, toiselle kaupunginviskaali Hj. Planting ja kolmannelle filosofiantohtori lakitieteenkandidaatti J. Helo.

Oikeusneuvosmiesten vaali. Raastuvanoikeuden vanhemmaksi oikeusneuvosmieheksi valittiin ⁹⁾ kolmesta hakijasta nuorempi oikeusneuvosmies H. Tauleri.

Kahteen raastuvanoikeuden nuoremman oikeusneuvosmiehen virkaan valittiin ¹⁰⁾ siviilinoitaari K. B. Waselius ja hovioikeudenauskultantti W. Tauleri. Edellistä virkaa oli hakenut kolme, jälkimmäistä viisi henkilöä.

Kaupunginjohtajanviran täyttäminen. Kaupunginhallituksen sosiali- ja opetusasiain johtajaksi valittiin ¹¹⁾ seitsemästä hakijasta filosofiankandidaatti J. W. Keto.

Talonisännöitsijäksi nimitettiin ¹²⁾ virkaa avoimeksi julistamatta v. t. talonisännöitsijä S. Puranen.

Kotitalousneuvojain vaali. Kaupunginvaltuusto päätti ¹³⁾ nimittää kotitalouslautakunnan alaisiin neuvojanvirkoihin neidit A. Salosen ja I. Grotenfeltin, jotka aikaisemmin olivat olleet kotitalous- ja siirtolapuutarhajohtokunnan palveluksessa.

Palopäällikön vaali. Palopäälliköksi valittiin ¹⁴⁾ seitsemästä hakijasta ensimmäinen palomestari W. Bergström. Herra Bergström oli liittänyt hakemukseensa todistuksen, jonka mukaan hän kykeni suullisesti ja kirjallisesti hyvin käyttämään suomenkieltä, mutta koska hänen hakemansa palopäällikönviran pätevyysvaatimukseen kuului täydellinen suomenkielen taito, nimitys edellytti erivapautuksen myöntämistä herra Bergströmille edellä mainitusta vaatimuksesta. Tämän vapautuksen valtuusto myönsikin.

¹⁾ Kvsto 28 p. lokak. 27 §. — ²⁾ S:n 11 p. helmik. 15 §. — ³⁾ Ks. v:n 1930 kert. s. 175. — ⁴⁾ Kvsto 11 p. helmik. 25 §. — ⁵⁾ Ks. v:n 1930 kert. s. 175. — ⁶⁾ Kvsto 16 p. syysk. 11 §. — ⁷⁾ S:n 16 p. jouluk. 24 §. — ⁸⁾ S:n 27 p. toukok. 11 §. — ⁹⁾ S:n 28 p. tammik. 3 §. — ¹⁰⁾ S:n 13 p. toukok. 10 § ja 16 p. syysk. 4 §. — ¹¹⁾ S:n 17 p. kesäk. 3 §. — ¹²⁾ S:n 18 p. maalisk. 15 §; ks. myös tätä kert. s. 60. — ¹³⁾ Kvsto 2 p. jouluk. 10 §. — ¹⁴⁾ S:n 17 p. kesäk. 4 §.

Kunnalliseksi ammattientarkastajaksi valittiin ¹⁾ 15 hakijasta v. t. ammat-
tientarkastaja H. Tornberg.

Aluelääkärin vaali. Pasilan ja Käpylän alueen aluelääkäriksi valittiin ²⁾
kahdesta hakijasta lääketieteenlisensiaatti J. O. Blomstedt.

Köyhäinhoidonjohtajan vaali. Köyhäinhoidon toimitusjohtajaksi valit-
tiin ³⁾ 17 hakijasta ent. maaherra B. G. V. Sarlin.

Lastentarhain lääkäriin vaali. Kaupungin lastentarhain lääkäriksi valit-
tiin ⁴⁾ yhdeksästä hakijasta lääketieteenlisensiaatti E. Kivikataja.

Kaupunginarkkitehdinvirka. Rahatoimikamari oli ilmoittanut katso-
neensa kaupunginvaltuuston 26 p:nä marraskuuta 1930 tekemän päätöksen ⁵⁾
palkkajärjestelyn lykkäämisestä heinäkuun 1 p:ään 1931 koskevan myöskin
niitä sopimuspalkkaisten virkain haltijoita, jotka itse suostuivat voimassa
olevien palkkausolojen jatkumiseen, ja sen nojalla pidentäneensä kaupungin-
arkkitehti G. Taucherin kanssa kaupunginarkkitehdinviran hoitamisesta teh-
dyn sopimuksen ⁶⁾ olemaan voimassa kuusi kuukautta lukien tammikuun 1
p:stä 1931. Kaupunginvaltuusto hyväksyi ⁷⁾ tämän toimenpiteen.

Kunnallispormestarinvirka. Maistraatti ilmoitti Turun hovioikeuden
myöntäneen v. t. kunnallispormestarille E. Gottlebenille sairauden takia
virkavapautta toukokuun 1 p:stä kesäkuun 30 p:ään ja määränneen virkaa tänä
aikana hoitamaan varatuomari A. Pircklénin toukokuun 1 p:stä 21:seen ja
varatuomari C. Oker-Blomin viimeksi mainitusta päivästä kesäkuun lop-
puun. Kaupunginvaltuusto päätti ⁸⁾ tämän johdosta ilmoittaa, ettei sillä ollut
mitään muistutettavaa edellä mainittua järjestelyä vastaan.

Myönnetty virkavapaudet. Tilastotoimiston johtajalle O. Bruunille myön-
nettiin ⁹⁾ yksityisasiain takia virkavapautta kolmeksi kuukaudeksi helmikuun
1 p:stä lukien ja hänen sijaisekseen määrättiin aktuaari J. R. Torppa, joka
oikeutettiin virkavapauden ajalta saamaan johtajanviran pohjapalkka.

Kunnalliselle ammattientarkastajalle A-L. Levannolle, jolle terveyden-
hoitolautakunta oli myöntänyt kahden kuukauden virkavapauden marras-
kuun 1 p:stä lukien sosialiministeriön työasiain osaston naispuolisen apula-
ylitarkastajanviran hoitamista varten, myönnettiin ¹⁰⁾ jatkettua virkavapautta
ilman oikeutta palkan nauttimiseen edelleen kolmeksi kuukaudeksi. Hänen
sijaisekseen määrättiin kunnallinen ammattientarkastaja E. Sundbäck ja
tämän sijaiseksi insinööri K. K. Suhonen.

Töölön alueen aluelääkäri R. Forsius anoi pidennettyä virkavapautta
kesäkuun 1 p:ään sekä oikeutta saada siihen asti hoitaa entistä virkaansa
Pasilan ja Käpylän aluelääkärinä. Tämän johdosta kaupunginvaltuusto
myönsi ¹¹⁾ hänelle anotun väliaikaisen vapautuksen Töölön aluelääkärintehtä-
vien hoitamisesta ja valtuutti terveydenhoitolautakunnan täksi ajaksi jär-
jestämään molempien puheena olevien aluelääkärin virkain hoidon.

Kaupunginkirjaston kirjavaraston inventtaus. Kaupunginvaltuuston valit-
semat inventtaajat ilmoittivat, että inventtaus oli toimitettu kesäkuun 2—15
p:nä sekä että kirjastoviranomaiset oli valtuutettu poistamaan luetteloista
yhteensä 644 kappaletta vuosina 1923—27 lainattuja kirjoja, joita siihen men-
nessä ei ollut palautettu kirjastoon. Koska inventtaajat eivät olleet esittä-

¹⁾ Kvsto 18 p. maalisk. 21 §. — ²⁾ S:n 22 p. huhtik. 18 §. — ³⁾ S:n 18 p. maalisk.
28 §; ks. myös tätä kert. s. 56. — ⁴⁾ Kvsto 14 p. tammik. 15 §. — ⁵⁾ Ks. v:n 1930
kert. s. 76. — ⁶⁾ Ks. v:n 1927 kert. s. 54. — ⁷⁾ Kvsto 14 p. tammik. 4 §. —
⁸⁾ S:n 27 p. toukok. 32 §. — ⁹⁾ S:n 11 p. helmik. 26 §. — ¹⁰⁾ S:n 18 p. marrask.
23 §. — ¹¹⁾ S:n 18 p. maalisk. 23 §; vrt. v:n 1930 kert. s. 175.

neet kirjaston hoitoa koskevia muistutuksia eikä ehdotuksia, kaupunginvaltuusto päätti ¹⁾, ettei kertomus aiheuttaisi muita toimenpiteitä.

Helsingin sokeaintalossäätiön säännöt. Kaupunginvaltuusto päätti ²⁾ siltä pyydettyssä lausunnossa ilmoittaa, ettei valtuustolla ollut mitään huomauttamista sitä vastaan, että Helsingin sokeaintalossäätiön sääntöihin otettiin seuraava määräys: Säätiön hallitukseen kuuluu viisi kolmeksi vuodeksi kerrallaan valittua jäsentä, joista valtiovarainministeriö ja sosialiministeriö kumpikin valitsevat yhden, Helsingin kaupunginhallitus kaksi ja Sokeain keskusliitto yhden. Jäseniä määrättäessä on mikäli mahdollista otettava huomioon, että sellaisiksi määrätään säätiön tarkoituslauseen kannattavia henkilöitä.

Lausunto henkikirjoittajanvirkain lakkauttamista koskevasta ehdotuksesta. Uudenmaan läänin maaherra pyysi kaupunginvaltuuston lausuntoa lainvalmistelukunnan laatimasta ehdotuksesta hallituksen esitykseksi henkikirjoittajanvirkain lakkauttamisesta. Henkikirjoittajain tehtävistä siirtyisi ehdotuksen mukaan valtiolle tulevien verojen ja muiden suoritusten maksuunpano kruununvoudeille; henkikirjoitus ja siviilirekisterin pitäminen sekä niihin liittyvät tehtävät siirrettäisiin maaseudulla ja kauppaloissa nimismiehille, kaupungeissa maistraatin puheenjohtajalle tai maistraatin määräyksestä jollekulle muulle sen lainopilliselle jäsenelle. Milloin olosuhteet kaupungissa antoivat siihen aiheen, maaherra voi määrätä henkikirjoituksen toimittamista ja siviilirekisterin pitämistä sekä niihin liittyviä tehtäviä varten erityisen henkilön. Antamassaan vastauksessa kaupunginvaltuusto päätti ³⁾ ilmoittaa, ettei sillä ollut mitään huomauttamista lakiehdotusta vastaan.

Vtn Estlanderin tässä yhteydessä tekemä ehdotus, että kaupunginvaltuusto edellä mainitussa lausunnossaan lausuisi toivomuksen, että henkikirjoitus uskottaisiin kunnallisen viranomaisen hoidettavaksi, evättiin, m. m. koska yhteistoiminta ilman nimeromaista lainsäädöstäkin epäilemättä oli aikaansaataavissa henkikirjoitusta toimittavan valtion virkamiehen ja sen kunnallisen viranomaisen kesken, joka mahdollisesti joutui pitämään kunnan väestöluetteloa.

Sotaväen ravinto- ja rehuannokset. Uudenmaan läänin maaherran pyydettyä kaupunginvaltuuston lausuntoa sotalaitoksen tarpeisiin rauhan aikana annettavia luontoissuorituksia koskevan lain määräämien ravinto- ja rehuannoksien hinnoituksesta valtuusto majoituslautakunnan ehdotuksesta ja sen laatimien laskelmain mukaisesti päätti ⁴⁾ edottaa, että vuonna 1931 miehen päivittäisen perusravintoannoksen hinnaksi määrättäisiin 7: 02 markkaa, mistä aamiaisen korvaukseksi 2: 46 markkaa, päivällisen 3: 16 markkaa ja illallisen 1: 40 markkaa, sekä hevosen päivittäisen normaalirehuannoksen hinnaksi 10: 65 markkaa.

Vastaavat hinnat vuonna 1932 olisivat kaupunginvaltuuston ehdotuksen mukaan ⁵⁾: miehen päivittäisen perusmuona-annoksen hinta 6: 03 markkaa, siitä 2: 11 markkaa aamiaisen, 2: 71 markkaa päivällisen ja 1: 21 markkaa illallisen korvaukseksi, ja hevosen päivittäisen normaalirehuannoksen hinta 7: 71 markkaa.

Kansalaisoikeudet. 107 tapauksessa kaupunginvaltuusto puolsi ⁶⁾ ja 3

¹⁾ Kvsto 28 p. tammik. 18 §. — ²⁾ S:n 18 p. marrask. 6 §. — ³⁾ S:n 25 p. helmik. 6 § ja 1 p. huhtik. 4 §. — ⁴⁾ S:n 28 p. tammik. 1 §. — ⁵⁾ S:n 2 p. jouluk. 4 §. — ⁶⁾ S:n 28 p. tammik. 6 §, 11 p. helmik. 2 §, 25 p. helmik. 1 §, 18 p. maalisk. 3 §, 1 p. huhtik. 1 §, 22 p. huhtik. 4 §, 13 p. toukok. 1 §, 27 p. toukok. 3 §, 10 p. kesäk. 3 §, 17 p. kesäk. 26 §, 26 p. elok. 2 §, 16 p. syysk. 2 §, 7 p. lokak. 3 §, 28 p. lokak. 1 §, 18 p. marrask. 3 §, 2 p. jouluk. 3 § ja 16 p. jouluk. 1 §.

tapauksessa ehdotti evättäväksi ¹⁾ ulkomaalaisten anomuksia, jotka koskivat Suomen kansalaisoikeuden myöntämistä; 1 tapauksessa kaupunginvaltuusto ei katsonut ²⁾ itsellään olevan syytä antaa lausuntoa mainitunlaatuista anomuksista. Ensiksi mainituista tapauksista 34 koski ent. Venäjän, 31 Saksan, 16 Ruotsin, 8 Viron, 5 Tanskan, 4 Neuvosto-Venäjän, 3 Puolan, 3 Latvian, 1 Norjan ja 1 Liettuan alamaisia sekä 1 Pohjoisamerikan Yhdysvaltain kansalaista.

Elinkeino-oikeudet. 23 tapauksessa kaupunginvaltuusto antoi ³⁾ puoltavan lausunnon ulkomaalaisten anomuksista saada oikeus elinkeinon harjoittamiseen kaupungissa, 1 tapauksessa kuitenkin edellyttäen, että hakija antoi takauksen valtion ja kunnan verojen suorittamisesta. 8 tapauksessa valtuusto sensijaan ei katsonut ⁴⁾ olevan syytä myöntyä mainitunlaatuisiin anomuksiin.

2 tapauksessa valtuusto ilmoitti ⁵⁾, ettei sillä ollut mitään muistuttamista ampuma-aseiden ja -tarvikkeiden kaupan harjoittamisoikeutta koskevan anomuksen hyväksymistä vastaan.

134 tapauksessa kaupunginvaltuusto puolsi ⁶⁾ ja 1 tapauksessa ehdotti evättäväksi ⁷⁾ anomuksia, jotka koskivat alkoholipitoisten aineiden myyntioikeuden myöntämistä.

5 tapauksessa kaupunginvaltuusto puolsi ⁸⁾ anomuksia, jotka koskivat oikeutta huutokaupantoimittajan ammatin harjoittamiseen.

1 tapauksessa valtuusto ilmoitti ⁹⁾, ettei sillä ollut mitään muistuttamista anomusta vastaan, joka koski ampumaradan pitämistä maaliinampumista varten pienoiskiväärillä Kampinkadun talossa n:o 4—6.

Ulkomaalaisten oikeus omistaa maassa kiinteistöjä. 1 tapauksessa valtuusto ilmoitti, ettei sillä ollut ¹⁰⁾ mitään huomauttamista sitä vastaan, että ulkomaalainen omisti osan kaupungissa olevaa kiinteistöä.

Työnvälityksen harjoittamisoikeudet. Maistraatille antamassaan lausunnossa ¹¹⁾ kaupunginvaltuusto ilmoitti, ettei sillä ollut mitään muistuttamista sitä vastaan, että Suomen hotelli-, matkailijakoti-, ravintola- ja kahvilaliikkeen harjoittajain liitto r. y. välitti palveluskuntaa liittoon kuuluville työnantajille.

Sitävastoin valtuusto ei voinut ¹²⁾ puoltaa Suomen ravintoloitsijayhdistyksen anomusta, että se oikeutettaisiin edelleenkin välittämään työtä omille jäsenilleen, koska oli käynyt ilmi, ettei yhdistys työnvälitystoimintaansa harjoittaessaan ollut noudattanut annettuja määräyksiä, vaan oli välittänyt työtä sellaisillekin henkilöille, jotka eivät kuuluneet yhdistykseen, sekä kantanut heiltä sekä sisäänkirjoitus- että välitysmaksuja.

Elokuvausten harjoittaminen kaduilla. Herra V. Pellikan tekemää anomusta saada harjoittaa elokuvausta kaupungin kaduilla ei otettu ¹³⁾ käsiteltäväksi, koska asian ratkaiseminen voimassa olevien säännösten mukaan kuului kiinteistölautakunnalle.

¹⁾ Kvsto 18 p. maalisk. 3 §, 27 p. toukok. 3 § ja 7 p. lokak. 3 §. — ²⁾ S:n 28 p. tammik. 6 §. — ³⁾ S:n 25 p. helmik. 2 §, 18 p. maalisk. 1 §, 22 p. huhtik. 3 §, 13 p. toukok. 2 §, 27 p. toukok. 2 § ja 17 p. kesäk. 2 §. — ⁴⁾ S:n 25 p. helmik. 2 §, 17 p. kesäk. 2 §, 16 p. syysk. 1 § ja 28 p. lokak. 3 §. — ⁵⁾ S:n 28 p. tammik. 5 § ja 7 p. lokak. 2 §. — ⁶⁾ S:n 28 p. tammik. 7 §, 11 p. helmik. 3 §, 25 p. helmik. 30 §, 18 p. maalisk. 4 §, 1 p. huhtik. 2 §, 22 p. huhtik. 7 §, 13 p. toukok. 25 §, 27 p. toukok. 31 §, 10 p. kesäk. 31 §, 17 p. kesäk. 25 §, 26 p. elok. 42 §, 16 p. syysk. 21 §, 7 p. lokak. 17 §, 28 p. lokak. 30 §, 18 p. marrask. 28 § ja 2 p. jouluk. 23 §. — ⁷⁾ S:n 27 p. toukok. 31 §. — ⁸⁾ S:n 11 p. helmik. 1 §, 18 p. maalisk. 2 §, 16 p. syysk. 3 § ja 2 p. jouluk. 2 §. — ⁹⁾ S:n 7 p. lokak. 1 §. — ¹⁰⁾ S:n 28 p. lokak. 2 §. — ¹¹⁾ S:n 27 p. toukok. 5 §. — ¹²⁾ S:n 10 p. kesäk. 2 §. — ¹³⁾ S:n 16 p. syysk. 10 §.

Kansakoulujohtokuntain jäsenten toimikausi. Kaupunginvaltuuston vuonna 1930 valitessa jäsenet kaupungin kansakoulujen johtokuntiin oli voimassa säännös, jonka mukaan kulloinkin kahden jäsenen oli erottava vuosien 1931, 1932 ja 1933 lopussa ja valtuuston valittava jäsenet heidän sijaansa kolmeksi vuodeksi, mutta valtuusto ei tällöin ollut samalla määrännyt asianomaisten jäsenten eroamisjärjestystä. Sittemmin oli annettu uusi kansakoulujen järjestysmuotoa koskeva asetus, jonka mukaan kansakoulujen johtokuntain jäsenet oli valittava kolmeksi vuodeksi, minkä ajan päätyttyä koko johtokunta valittaisiin uudestaan. Tämän määräyksen nojalla kaupunginvaltuusto päätti ¹⁾, että joulukuussa 1930 kansakoulujen johtokuntaan valittujen ²⁾ henkilöiden toimikauden tuli päättyä kolme vuotta vaalin jälkeen eli vuoden 1933 lopussa.

Sedmigradskyn pientenlastenkoulun ja Marian turvakodin johtokunta. Heinäkuun 31 p:nä 1930 kaupunkien kunnallislain 11 §:n muuttamisesta annetun lain voimaannapansäännösten nojalla kaupunginvaltuusto joulukuun 17 p:nä 1930 oli valinnut Sedmigradskyn pientenlastenkoulun ja Marian turvakodin johtokuntaan kaikki ne kuusi jäsentä, joiden valitseminen säätiön sääntöjen nojalla kuuluu valtuustolle. Tästä vaalista säätiön siihenastinen johtokunta valitti Uudenmaan läänin maaherralle lausuen käsityksenään, että valtuusto oli ylittänyt toimivaltansa valitessaan yhdellä kertaa kuusi jäsentä, vaikka säätiön säännöt määräisivät, että ainoastaan kaksi jäsentä kerrallaan oli valittava yhtä monen vuosittain eroavan jäsenen sijaan. Kaupunginvaltuusto, jolta pyydettiin selitystä valitusten johdosta, piti ilmeisenä, että edellä mainittuja säännöksiä oli sovellettava myöskin Sedmigradskyn pientenlastenkoulun ja Marian turvakodin johtokuntaan sekä että valtuusto niinmuodoin oli ollut velvollinen toimittamaan uusintavaalin, varsinkin koska voimaannapantomääräysten tarkoituksena juuri oli vaalikelpoisuutta koskevien muutettujen määräysten saattaminen noudatetuiksi vuosien 1930 ja 1931 vaihteesta lukien. Muussa tapauksessa voisi johtokunnassa toimia jäsenenä m. m. henkilöitä, jotka kuuluivat sellaiseen yhdistykseen, järjestöön tai muuhun yhtymään, joka toimi Suomen valtio- ja yhteiskuntajärjestyksen väkivaltaiseksi kumoamiseksi tai tarkoitti tällaisen toiminnan edistämistä tai tukemista välillisesti tai välittömästi, tai jotka kolmen lähinnä edellisen vuoden kuluessa olivat työskennelleet sellaisen yhteenliittymän hyväksi tai muulla tavoin edistäneet mainittuun tarkoitukseen tähtäävää toimintaa. Edelleen kaupunginvaltuusto katsoi riittävästi ottaneensa huomioon sen jatkuvaisuuden, jonka turvaaminen ilmeisesti oli ollut säätiön sääntöihin sisältyvien vaalimääräysten tarkoituksena, valitessaan uudestaan kaikki aikaisemmat johtokunnan jäsenet paitsi huonekalupuuseppä M. W. Långholmia, joka muutenkin oli erovuorossa vuoden 1930 lopussa, ja silittäjätär A. S. Pietikäistä, joka olisi ollut erovuorossa kuluvan vuoden lopussa. Edellä esitettyyn viitaten kaupunginvaltuusto esitti ³⁾, että valitukset aiheettomina hylättäisiin.

Sedmigradskyn pientenlastenkoulun ja Marian turvakodin johtokunnan anomus, että kaupunginvaltuusto valitsisi uuden jäsenen silittäjätär A. S. Pietikäisen sijaan, ei antanut ⁴⁾ valtuustolle toimenpiteen aihetta.

Vuonna 1930 valitessaan Sedmigradskyn pientenlastenkoulun ja Marian turvakodin johtokunnan jäsenet, joista johtosäännön mukaan kahden vuosit-

¹⁾ Kvsto 16 p. jouluk. 5 §. — ²⁾ Ks. v:n 1930 kert. s. 181. — ³⁾ Kvsto 22 p. huhtik. 21 §. — ⁴⁾ S:n 22 p. huhtik. 22 §.

tain tuli erota, valtuusto ei samalla määrännyt jäsenten erovuorojärjestystä. Edellä mainittua päätöstään täydentääkseen valtuusto nyt määräsi ¹⁾, että arkkitehti E. Fabritiuksen ja rouva E. Stoltin tuli erota vuoden 1931 päättyessä, arkkitehti S. Lagerborg-Steniuksen ja kirjastonamanuenssi A. Petterssonin vuoden 1932 päättyessä sekä kamreeri V. Hougbergin ja litristi F. Sundqvistin vuoden 1933 päättyessä.

Tilintarkastajain vaali. Sedmigradskyn pientenlastenkoulun ja Marian turvakodin vuoden 1931 tilien tarkastajiksi kaupunginvaltuusto valitsi ²⁾ kamreeri S. Ehrstedtin ja oikolukija K. F. Hellgrenin.

Vuositolintarkastajain vaali. Kaupunginvaltuusto päätti ³⁾ valita kaupungin vuoden 1931 tilejä tarkastamaan 12 tilintarkastajaa ja näille yhtä monta varamiestä, minkä jälkeen tilintarkastajiksi valittiin filosofianmaisteri A. Edberg, pankinjohtaja W. Ewers, pankinjohtaja L. af Heurlin, kamreeri V. Hougberg, varatuomari N. Lahtinen, taloudenhoitaja A. Lassila, pankinjohtaja V. Laurola, asiamies V. Ruohonen, järjestösihteeri E. Sallila, valantehnyt tilintarkastaja J. Someri, ent. kaupunginreviisori G. Winter ja filosofianmaisteri K. O. Winter sekä näiden varamiehiksi prokuristi B. Halleen, pankinjohtaja Hj. Hultin, professori I. Kaitila, toimittajat K. Kukkonen ja A. E. Leino, filosofianmaisteri S. J. Lieto, ent. lehtori E. Malmberg, pankinvirkailijat A. E. Monnberg ja W. Roslander, valtiotieteiden kandidaatti H. Schybergson, konttoripäällikkö F. Smedberg ja kamreeri T. H. Vilppula.

Heinäkuun 31 p:nä 1930 kunnallislain muuttamisesta annetun lain nojalla kaupunginvaltuusto päätti ⁴⁾ toimittaa kaupungin vuoden 1930 tilintarkastajain ja heidän varamiestensä uuden vaalin. Tilintarkastajiksi valittiin toimistonjohtaja A. Edberg, ylimääräinen neuvosmies O. Ekman, kamreeri V. Hougberg, pankinjohtaja W. Ewers, taloudenhoitaja A. Lassila, pankinjohtaja V. Laurola, valantehnyt tilintarkastaja J. Someri, toimittaja A. Aalto, toimittaja A. E. Leino, sähkötekniikko V. V. Salovaara, konttoripäällikkö W. Leino ja kamreeri T. H. Vilppula sekä heidän varamiehikseen kauppias N. von Weymarn, valtiotieteiden kandidaatti H. Schybergson, konttoripäällikkö F. Smedberg, pankinvirkkamies A. E. Monnberg, ent. lehtori E. Malmberg, pankinjohtaja Hj. Hultin, professori I. Kaitila, kassanhoitajatar M. Sinisalo, libristi F. Sundqvist, taloudenhoitaja A. Sirén, filosofianmaisteri P. Railo ja pankinvirkkamies W. Roslander.

Jäsenten valitseminen valiokuntiin ja komiteoihin. Professori G. Rein valittiin ⁵⁾ Helsingin kaupungin historiatoimikunnan jäseneksi edesmenneen ylikirjastonhoitaja G. Schaumanin sijaan.

Asemakaava- ja rakennusasiain käsittely maistraatissa. Huhtikuun 24 p:nä 1931 maistraatin kokoonpanosta kaupunginasemakaava- ja rakennusasioita käsiteltäessä annetun lain mukaan kaupunginvaltuuston tulee ehdottaa kolme henkilöä, joista läänin maaherra sittemmin määrää yhden tai kaksi valtuuston harkinnan mukaan kolmeksi vuodeksi toimimaan asiantuntijana maistraatissa sen käsitellessä mainitunlaatuksia kysymyksiä. Edellä mainitun lainmääräyksen mukaisesti valtuusto päätti ⁶⁾, että maistraattiin edellä mainittua laatua olevien kysymysten käsittelyä varten oli valittava yksi lisäjäsen, ja ehdotti asiantuntijoiksi sopivina ja suostuvaisina asemakaava-arkkitehti B. Brunilan,

¹⁾ Kvsto 16 p. jouluk. 6 §. — ²⁾ S:n 13 p. toukok. 9 §. — ³⁾ S:n 14 p. tammik. 2 §. — ⁴⁾ S:n 13 p. toukok. 14 § ja 27 p. toukok. 7 §. — ⁵⁾ S:n 1 p. huhtik. 21 §. — ⁶⁾ S:n 16 p. jouluk. 3 §.

avustavan asemakaava-arkkitehdin B. Aminoffin ja kaupunginarkkitehti G. Taucherin.

Holhouslautakunnan puheenjohtajan vaalia koskeva ehdotus. Holhouslautakunnan puheenjohtajaksi vuosiksi 1932—35 kaupunginvaltuusto päätti¹⁾ raastuvanoikeudelle ehdottaa esittelijäneuvos K. T. Modeenin.

Holhouslautakunnan jäsenten vaali. Heinäkuun 31 p:nä 1930 kaupunkien kunnallislain muuttamisesta annetun lain täytäntöönpanoasetuksen nojalla kaupunginvaltuusto vuonna 1930 oli valinnut²⁾ hallintoneuvos A. Rikbergin, kanslianeuvos I. Groundstroemin ja varatuomari N. A. Lahtisen holhouslautakunnan jäseniksi. Lautakunta oli kuitenkin itse sitä mieltä, että kaikkien jäsenten uusintavaalin toimittamiseen ei ollut ollut perusteltua aihetta, koska edellä mainitut lakimääräykset eivät olleet sovellettavissa lautakuntaan, joka oli oikeushallintoon luettava julkinen viranomainen, jonka tehtävänä oli toimia oikeuden apuna holhouksien valvonnassa. Tämän johdosta raastuvan oikeus, jonka mielestä puheenjohtajan uusintavaalin toimittamiseen ei ollut ollut aihetta, tiedusteli, miksi ajaksi tai ajoiksi edellä mainitut henkilöt oli valittu holhouslautakunnan jäseniksi. Antamassaan selityksessä kaupunginvaltuusto huomautti³⁾, että holhouslautakuntaan elokuun 14 p:nä 1898 annetun holhouslain mukaan kuului raastuvanoikeuden neljäksi kalenterivuodeksi kerrallaan valitsema puheenjohtaja sekä kolme kaupunginvaltuuston yhtä pitkäksi ajaksi valitsemaa jäsentä, joista ei kukaan luopunut toimestaan sinä vuonna, jona puheenjohtajan toimikausi päättyi, mutta sen jälkeen vuorotellen yksi jokaisen seuraavan vuoden lopussa. Lautakunnan silloisen puheenjohtajan toimikausi päättyi vuoden 1931 lopussa, ja jotta edellä mainittua laissa määrättyä järjestystä voitaisiin noudattaa, kaupunginvaltuusto, joka pysyi käsityksessään, että kunnallislain muuttamisesta annetun lain täytäntöönpanoa koskevia määräyksiä oli sovellettava holhouslautakuntaan, päätti³⁾ selvittää vuonna 1930 tekemäänsä päätöstä siten, että kanslianeuvos Groundstroemin toimikauden tuli päättyä vuoden 1932 lopussa, hallintoneuvos Rikbergin vuoden 1933 lopussa ja varatuomari Lahtisen vuoden 1934 lopussa.

Verotusvalmistelukunnan jäsenten vaali. Verotusvalmistelukunnan jäseniksi kolmeksi vuodeksi tammikuun 1 p:stä lukien valittiin⁴⁾ filosofianmaisteri A. Ekström ja johtaja E. Jalava.

Teurastamon rakennustoimikunta. Taloudenhoitaja H. Moisio vapautettiin⁵⁾ anomuksestaan teurastamon rakennustoimikunnan jäsenyydestä ja hänen sijaansa valittiin jäseneksi sähkötekniikko V. V. Salovaara.

Hallitusten ja lautakuntain täydentäminen. Kaupunginhallituksen jäseneksi marraskuun 7 p:nä kuolleen toimittaja A. Huotarín sijaan valittiin⁶⁾ sähkötekniikko V. V. Salovaara.

Taksoituslautakunnan jäseniksi valittiin⁷⁾ edesmenneiden rappari H. Markkasen ja ylireviisori Y. I. Ainion sijaan kirjaltaja W. Kalervo ja hovi-oikeudenauskultantti V. Wirtanen.

Kiinteistölautakunnan jäseneksi kuluvan vuoden loppuun valittiin⁸⁾ insinööri E. von Schantz edesmenneen pankinjohtaja G. Kihlmanin sijaan.

Köyhäinhoitolautakunnan puheenjohtajan W. Bergströmin tultua valituksi palopäälliköksi ja sen johdosta estyneeksi jatkuvasti hoitamasta edellä mainittua luottamustehtävää tuli hänen sijaansa lautakunnan jäseneksi vara-

¹⁾ Kvsto 2 p. jouluk. 7 §. — ²⁾ Ks. v:n 1930 kert. os. I. — ³⁾ Kvsto 25 p. helmik. 12 §. — ⁴⁾ S:n 18 p. maalisk. 18 §. — ⁵⁾ S:n 11 p. helmik. 18 § ja 25 p. helmik. 31 §. — ⁶⁾ S:n 18 p. marrask. 8 §. — ⁷⁾ S:n 11 p. helmik. 5 § 18 p. maalisk. 19 §. — ⁸⁾ S:n 26 p. elok. 27 §.

jäsen rouva I. Grönstrand, kun taas lautakunnan puheenjohtajaksi valittiin ¹⁾ insinööri F. Kreander.

Koska Helsingin kaupungin lastentarhain johtokunnan jäsenluvun sosiaaliministeriön joulukuun 29 p:nä 1930 vahvistaman johtosäännön ²⁾ mukaan tuli olla seitsemän ja kaupunginvaltuuston tuli valita puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja, valtuusto päätti ³⁾ vuonna 1930 valittujen lisäksi valita johtokunnan jäseniksi lastentarhanjohtajat S. Siiralan ja kansakoulunopettajat L. Salovaaran sekä vahvistaa entisen johtosäännön mukaisesti toimitetun vaalin, jolla kirkkoherra E. Wirén oli valittu puheenjohtajaksi ja lääketieteenlensiaatti N. Jännes varapuheenjohtajaksi johtokuntaan. Jäseneksi valittiin ⁴⁾ edesmennen rouva E. Aholan sijaan kätilö H. Walta.

Hallitusten ja lautakuntain jäsenten vaali. Kaupungin hallitusten ja lautakuntain puheenjohtajiksi, varapuheenjohtajiksi, jäseniksi ja varajäseniksi valittiin ⁵⁾ seuraavaksi toimikaudeksi alla mainitut henkilöt:

kaupunginvaltuuston vaalilautakuntaan: jäseniksi lakitieteenkandidaatti E. Erkkö, toimittaja A. E. Leino ja filosofiantohtori B. Nybergh sekä varajäseniksi insinööri F. Kreander ja sähkötekniikko V. V. Salovaara;

kiinteistölautakuntaan: puheenjohtajaksi johtaja Y. Harvia, jäseniksi filosofianmaisteri G. Estlander, professori E. Linkomies, johtaja C. Neovius, ylijohtaja J. O. Peurakoski, järjestösihteeri E. Sallila, johtaja T. Salmio, insinööri E. von Schantz ja työnvälitysneuvoja T. Uski;

kotitalouslautakuntaan: puheenjohtajaksi tarkastaja M. Sillanpää ja jäseniksi rouva H. Brander, rouva H. Gebhard, kotitalousopettajat A. Huotari ja arkkitehti S. Lagerborg-Stenius;

satamalautakuntaan: puheenjohtajaksi kauppaneuvos I. Lindfors ja jäseniksi satamatyöntekijä U. Ilmanen, ravintoloitsija S. Koskinen, merenkulkuneuvos A. V. Lindberg, johtaja J. Pelin, filosofiantohtori H. Ramsay ja merikapteeni A. Wihuri;

työnvälitystoimiston johtokuntaan: puheenjohtajaksi ammattienlytarkastaja O. A. Pyykkö, varapuheenjohtajaksi toimittaja M. Paasivuori, vakinaisiksi jäseniksi johtaja W. Korhonen, insinööri P. Kyrenius, monttööri L. Mikkonen ja eristäjä K. R. Saarnijärvi sekä varajäseniksi rappari H. Hautala ja kamreeri O. Tiderman;

kaupungin irtaimen omaisuuden inventtaajiksi: kamreeri V. Apajalahti, maalarimestari H. A. Bergström, konttoripäällikkö K. E. Grönlund, kirjaltaja A. Karvosenoja, johtaja K. V. Kyrklund, filosofianmaisteri I. Sarkanen, kansakoulunopettaja J. A. Tarpila, kirjeenkantaja B. Wäisänen ja työmies J. Väätäinen;

kaupungin kiinteän omaisuuden katselmusmiehiksi: rakennusmestari T. Backberg, tullipäällismies A. Forsström, maalarin K. Ollila, rakennusmestari G. Welroos ja viilaaja F. A. Åkerman;

kaupunginkassan tarkastusmiehiksi: kamreeri V. Hougberg ja konttoristi E. Jokinen sekä heidän varamieheikseen asiamies V. Ahde ja kamreeri S. Ehrstedt;

taksoituslautakuntaan: jäseniksi toimittaja J. Ahokas, konttoripäällikkö K. R. Bergbom, vanh. hallitussihteeri E. von Bonsdorff, kamreeri R. Estlander, varatuomari B. von Fieandt, maalarimestari A. Haanoja, everstiluut-

¹⁾ Kvsto 26 p. elok. 28 §. — ²⁾ Ks. Kunnall. asetuskok. v:ltä 1930 s. 54. — ³⁾ Kvsto 28 p. tammik. 16 §. — ⁴⁾ S:n 22 p. huhtik. 19 §. — ⁵⁾ S:n 16 p. jouluk. 7 ja 9 §.

nantti Hj. Honkanen, filosofianlisensiaatti K. Huhtala, työnjohtaja H. P. Kalervo, kirjaltaja V. P. J. Kalervo, johtaja N. Kavaleff, työmies N. Lehto, varatuomari K. A. A. Linturi, sähkötyöntekijä T. Mutikainen, kauppaneuvos A. Nyman, toimittaja A. Pohjanmaa, konttoripäällikkö G. Pätynen, asioitsija V. Ruohonen, varatuomari U. Rusk, kelloseppä J. Valvio ja hovioikeudenasuskuntantti W. Wirtanen;

tutkijalautakuntaan: jäseniksi protokollasihteeri G. W. Boijer, ylikamreeri K. Lassila, johtaja R. Laurén, filosofianmaisteri T. Olin, kirjaltaja E. Pihl, eristäjä K. R. Saarnijärvi, metallityöntekijä T. Soivio ja nuor. hallintosihteeri I. Toivanen;

julkisivupiirustusten tarkastustoimikuntaan: jäseniksi toimittaja A. Aalto ja professori O. Tarjanne;

oikeusaputoimiston johtokuntaan: jäseniksi filosofiantohtori J. Helo, varatuomari S. Ilmanen, vanh. oikeusneuvosmies G. Leopold, varatuomari S. T. Mannermaa ja rouva M. Schultz-Cajander;

urheilulautakuntaan: jäseniksi palopäällikkö W. Bergström, lehtori V. Laherma, lääketieteenlisensiaatti U. Tötterman, kamreeri T. H. Vilppula ja kapteeni K. H. Öhman;

raittiuslautakuntaan: jäseniksi konttoristi A. Lönnblad ja muurari O. Paananen sekä varajäseniksi varastonhoitaja V. Paasivirta ja kirkkoherra E. W. Pakkala;

ammattioppilaslautakuntaan: puheenjohtajaksi kunnallisneuvos V. von Wright, varapuheenjohtajaksi insinööri E. Söderman, jäseniksi maalarimestari A. Haanoja, konepajatyöntekijä J. W. Laine, kultaseppä O. Lindroos ja kirjan-sitoja E. Merikoski sekä varajäseniksi insinööri K. F. Kreander, seppä K. K. E. Linnamaa, kirjapainonjohtaja J. K. V. Paasio ja vaatturi R. Virta;

palotoimikuntaan: jäseniksi muurari H. Ahmala, viilaaja Hj. Blomqvist, veturinkuljettaja F. B. Gröndahl, johtaja G. Idström ja varatuomari L. Pesonen;

kaupungin sairaalain hallitukseen: jäseniksi rakennusmestari P. Astikainen, lääketieteenkandidaatti J. Heikkinen, insinööri C. G. Herlitz, ens. kaupunginlääkäri F. Hisinger, dosentti F. Langenskiöld, arkkitehti W. G. Palmqvist, liittosihteeri H. Seppälä ja lääketieteenlisensiaatti E. Suolahti, minkä ohessa puheenjohtajaksi valittiin dosentti Langenskiöld ja varapuheenjohtajaksi lääketieteenlisensiaatti Suolahti;

köyhäinholautakuntaan: puheenjohtajaksi insinööri F. Kreander ja varapuheenjohtajaksi pianoteknikko J. Virtanen;

lastensuojelulautakuntaan: jäseniksi rouvat A. Huotari ja M. Huttunen, toimittaja K. Kukkonen, oikeusneuvosmies T. Nilsson, professori M. Ruuth, kirjanpitäjä B. Tabelle ja professori A. Ylppö, minkä ohessa puheenjohtajaksi valittiin professori Ruuth ja varapuheenjohtajaksi rouva Huotari;

ammattiopetuslaitosten johtokuntaan: jäseniksi rouva E. Ivalo, kansakoulunopettaja A. Jansson, konemestari G. A. Lemström, johtaja L. Lyytikäinen, ompelijatar M. Paaso ja asiamies M. Tammiehto, minkä ohessa puheenjohtajaksi valittiin rehtori M. Sergelius;

suomenkielisen työväenopiston johtokuntaan: jäseniksi esittelijäneuvos E. Böök, filosofiantohtori M. W. Erich, johtaja Y. Koskelainen, johtaja R. Liukkonen, filosofianmaisteri P. Railo ja toimittaja Y. Räisänen sekä varajäseniksi vanhempi lehtori B. Malmio ja työmies O. Nuutinen;

ruotsinkielisen työväenopiston johtokuntaan: jäseniksi toimittaja K-A. Fagerholm, filosofiantohtori J. af Forselles, vanhempi lehtori A. Mickwitz,

professori J. E. Rosberg, libristi F. Sundqvist ja viilaaja F. A. Åkerman sekä varajäseniksi toimittaja S. O. Andersson ja lehtori J. Forsman;

lastentarhain johtokuntaan: jäseniksi rouva Th. Hanemann, lääketieteenlisensiaatti N. Jännes, taloudenhoitajatar M. Oksanen, opettajatar L. Salovaara, lastentarhanjohtajatar S. Siirala, kättilö H. Valta ja kirkkoherra E. Wirén, minkä ohessa puheenjohtajaksi valittiin kirkkoherra Wirén ja varapuheenjohtajaksi lääketieteenlisensiaatti Jännes;

Sedmigradskyn pientenlastenkoulun ja Marian turvakodin johtokuntaan: jäseniksi arkkitehti E. Fabritius ja rouva E. Stolt;

kaupunginkirjaston johtokuntaan: jäseniksi filosofiantohtori A. H. Bergholm, toimittaja J. Peräläinen, alikirjastonhoitaja H. E. Pipping, filosofiantohtori H. Renqvist ja toimittaja Y. Räisänen;

kaupunginmuseon johtokuntaan: jäseniksi filosofiantohtori J. Ailio, intendentti A. Hämäläinen ja yliarkkitehti M. Schjerfbeck;

musiikkilautakuntaan: jäseniksi rouva E. von Frenckell, vaatturimestari T. Hiekkaranta, kauppaneuvos A. Niklander, filosofiantohtori H. Ramsay ja puhelinmonttööri E. Skog;

kaupungin teknillisten laitosten hallitukseen: jäseniksi monttööri L. Mikkonen, peltiseppä A. Nuotio, insinöörit E. von Schantz ja E. Schröder sekä professori B. Wuolle, minkä ohessa puheenjohtajaksi valittiin professori Wuolle ja varapuheenjohtajaksi monttööri Mikkonen;

kaupungin yleisten töiden hallitukseen: jäseniksi johtaja G. K. Bergman, pankinjohtaja T. Grotenfelt, toimittaja E. Huttunen, monttööri O. W. Oksanen, työmies H. Puukko, professori O. Tarjanne ja insinööri T. R. Vähäkallio, minkä ohessa puheenjohtajaksi valittiin johtaja Bergman ja varapuheenjohtajaksi professori Tarjanne; sekä

puhtaanapitohallitukseen: jäseniksi filosofianmaisteri G. Estlander, seppä K. Kaukonen, rakennusmestari A. Malmi, teknikko A. G. Nyman ja kivityöntekijä O. Nuutinen.

Jäsenten valitseminen Helsingin tulo- ja omaisuusverotuslautakuntaan. Uudenmaan läänin maaherran vahvistettua Helsingin tulo- ja omaisuusverotuslautakunnan jäsenmäärän kahdeksaksi kaupunginvaltuusto valitsi ¹⁾ mainitun lautakunnan jäseniksi varatuomari B. von Fieandtin, everstiluutnantti Hj. Honkasen, kirjaltaja A. Karvosenojan ja metallityöntekijä T. Soivion sekä heidän varamiehikseen johtaja C. F. Mannerströmin, konttoripäällikkö G. Pätysen, vakuutusvirkailija V. Roslanderin ja asiamies M. Tamilehdon.

Jäsenten valitseminen yksityisten laitosten hallituksiin. Taideteollisuuskeskuskoulun johtokuntaan valittiin ²⁾ jäseniksi filosofiantohtori J. Ailio ja arkkitehti V. Jung sekä varajäseniksi toimittaja K. Lehmus ja ylijohtaja Y. Sadeniemi.

Vanhempainneuvostojen valitseminen. Kaupunginvaltuuston saatua ilmoituksen, etteivät vuoden 1930 syyskuun 1 p:n ja vuoden 1933 syyskuun 1 p:n väliseksi ajanjaksoksi valitut toisen suomalaisen tyttökoulun ja Helsingin venäläisen oppikoulun vanhempainneuvostot enää olleet täysilukuiset sekä että oli perustettu eräs uusi koulu, Eiran yhteiskoulu, valtuusto päätti ³⁾ osin valita uudet jäsenet eronneiden sijaan edellä mainituksi toimikaudeksi, osin asettaa vanhempainneuvoston uudelle koululle vuoden 1931 syyskuun 1 p:n ja vuoden 1934 syyskuun 1 p:n väliseksi ajaksi.

¹⁾ Kvsto 16 p. jouluk. 8 §. — ²⁾ S:n 16 p. jouluk. 7 §. — ³⁾ S:n 28 p. lokak. 21 §.

Ida Ekmanin rahaston hallintoneuvosto. Professorinrouva I. Ekmanin esityksestä kaupunginvaltuusto päätti ¹⁾ asettaa Ida Ekmanin avustusrahasto kivulloisia kotimaisia laulutaiteilijoita varten nimisen rahaston sääntöjen edellyttämän hallintoneuvoston, jonka itseoikeutettu jäsen lahjoittaja, rouva Ekman oli. Muiksi jäseniksi valittiin rouva E. von Frenckell ja professori S. Palmgren.

Kaupunginvaltuuston edustajat. Kaupunginvaltuusto antoi ²⁾ ens. kaupunginlääkärille F. Hisingerille tehtäväksi edustaa Helsinkiä Mjölbollstadin parantolaan liittyneiden kuntain edustajakokouksissa kolmivuotiskautena 1931—33 ja valitsi samalla lääketieteen- ja kirurgiantohtori F. Langenskiöldin tohtori Hisingerin varamieheksi. Edelleen valtuusto määräsi ²⁾, että sen edustajan tuli saada matkustussäännön I luokan mukainen palkkio.

¹⁾ Kvsto 18 p. maalisk. 26 §. — ²⁾ S:n 28 p. tammik. 15 §.